

Revista Școlii Gimnaziale Săcălaz

Nr. 9 aprilie 2023

SUFLET DE COPIL

ISSN 2668-1838, ISSN-L 2602-0084

Unde ești, copilărie?

CUPRINS	pagina
<i>Bijuterii</i>	3-4
<i>Simpozionul școlii</i>	5
<i>La liberté de la presse</i>	6-7
<i>Proiectarea didactică la limba engleză</i>	8-9
<i>Muzica și limba engleză</i>	10-11
<i>Banda desenată</i>	12-13
30 ANS – FRANCOPHONIE	14-
<i>Chimia</i>	16-17
<i>Arhimede din Siracuză</i>	18
<i>Paștele-Sărbătoarea Luminii</i>	19-21
<i>Recital vocal de primăvară</i>	22
<i>Cu pași mici la școală</i>	23-24
<i>Spectacol de teatru</i>	25
<i>School must go on</i>	26
<i>Cusături artisanale</i>	27
<i>Tinere condeie</i>	28-45
<i>Despre Adrian Ghenie</i>	46
<i>Jocul didactic</i>	47-49
<i>Pastila de limbă</i>	50-52
<i>Despre cele două sisteme</i>	53
<i>Lucrări practice</i>	54-55
<i>Vulcanii</i>	56-57
<i>Generații de orașe</i>	58-66
<i>Originea Paștelui</i>	67-68
<i>Matematica Altfel</i>	69-71
<i>Reușin prin noi înșine</i>	72-73
<i>Retrospectivă în imagini a activităților extracurriculare</i>	74-75

Bijuterii

Inevitabil, lumina aceasta de primăvară îmi amintește de jocurile copilăriei. Îmi vine să zâmbesc și poate că unora din jur li se pare bizar. Acum, printre atâtea și atâtea treburi de rezolvat, mi-amintesc cum mă jucam odată – mă jucam de -a treburile, cum altfel? Treburi de oameni mari, cum altfel? Când începea primăvara, ieșeam la lumina soarelui cu toți copiii și... ne jucam de-a oamenii mari... Făceam de mâncare și rulam frunze cu ce găseam noi de amestecat prin grădină și pe drum, eu mă jucam mult de-a școala, dădeam lecții păpușilor înșirate pe bancă, la soare, ne necăjeam că vântul împiedică mingea noastră mult prea ușoară și atunci vânătorul nu mai nimerește ratele... Povesteam mult: ce se mai întâmpla în școală, de fapt, în școală se cam întâmpla totul, restul vieții uneori părea doar o anexă. Și mă gândesc că, pentru unii, lucrurile nu se schimbă niciodată...

Totuși, adeseori, jocurile noastre erau despre ceva greu de definit, chiar pentru adultul de azi... Nu era despre un lucru care trebuia realizat, nu era despre casă, școală, magazin sau sarmale în frunze de păpădie. La un moment dat, toți începeam să desenăm pe asfalt, să împletim coronițe, să încropim mici aranjamente din ce aveam la îndemână cu pietre, flori, crengi și diverse desene... Nu mai povesteam, ci cântam și râdeam, ne țineam de mâini și ne învârteam. Adunam buburuze și le priveam ca pe niște minuni ce erau, uneori le cântam... Luam tije de păpădie și, îmbinându-le, ne făceam ghirlande cu care ne împodobeam pe noi înșine, băncile, gardurile... Unele fetițe își puneau o florică în păr...

Ne făceam bijuterii din iarbă și flori. Inelușe, brățări... Treptat, jocurile erau despre altceva... Despre frumusețe, despre nevoia de artă, de spiritual. Acum mă gândesc că, în fond, copiii știu într-un străfund al sufletului totul: și de unde venim, și cine suntem, și încotro ne îndreptăm... Dar poate că noi, adulții, îi facem uneori să uite... Și asta, pentru că și noi am uitat. Am uitat uneori despre frumusețea și bucuria acestei vieți. Unde e sufletul nostru diafan și ușor ca un fluture din copilărie?

mai știu...

De ce am uitat? Ce anume am uitat? Doar copiii

PROF. APOSTU ADRIANA

DESPRE SIMPOZIONUL NAȚIONAL ” PREȚUIEȘTE VIAȚA!” 2023 - EDIȚIA a V – a

De Dragobete Școala Gimnazială Săcălaz a desfășurat online Ediția a cincea a Simpozionului Național ”Prețuiește viața!”.

Anul acesta am avut ca de obicei peste 100 de participanți cadre didactice, din 12 județe: Timiș, Vâlcea, Prahova, Dolj, Sibiu, Dâmbovița, Maramureș, Alba, Satu-Mare, Arad, Harghita și Gorj. Lucrările au avut diverse teme, foarte interesante, din toate cele 7 secțiuni: literatura vieții, științe, religie, muzică și arte plastice, psihologie, sport, tehnologie.

Au participat circa 20 de școli din țară și 30 școli din județul Timiș.

Noutatea acestei ediții a fost secțiunea elevilor. Și aici am avut peste 120 de participanți, care împreună cu profesorii coordonatori au trimis lucrări de tip eseu, scenete, picturi/desene, având ca tematică viața, sub multe din aspectele ei...

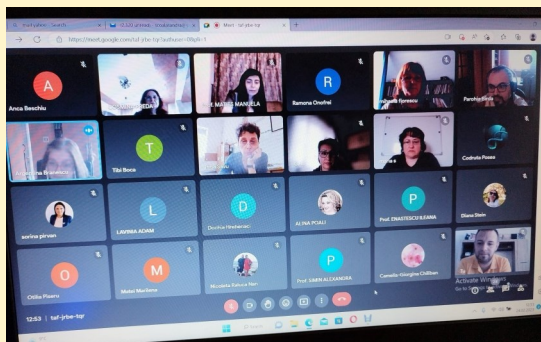
Echipa simpozionului a fost formată din cadre didactice din Școala Săcălaz: prof. Brănescu Argentina Laura, inițiator, coordonator, moderator al simpozionului; prof. Matits Manuela, directorul școlii; prof. Pîrvan Sorina, director adjunct; prof. Onofrei Ramona, prof. Popa Tatiana, prof. Ardelean Corina.

Am avut invitați din județele participante, de la I.S.J.Timiș - doamna inspector de biologie – prof. Posea Brebu Codruța Ioana, preot Bugariu Valentin – Parohia Birda – jud. Timiș. S-au prezentat în direct peste 25 de lucrări, simpozionul s-a desfășurat exclusiv online, având o durată de 2 ore jumătate.

Acest simpozion este o întâlnire anuală, la care peste jumătate din cadrele didactice participă de la prima ediție, este ca o întâlnire în familie, este deci un simpozion al prieteniei! Sperăm ca și anul viitor să avem lucrări interesante, atât de la colegi, cât și de la elevi, din tot mai multe județe ale României și sperăm totodată să atragem participanți ale școlilor din țările vecine, pentru o viitoare ediție...internațională! Doar urmăriți-ne cu interes an de an!

PROF. BRĂNESCU ARGENTINA LAURA

Inițiator simpozion;

La liberté de la presse

*Latitudes : l'émission internationale de Radio Evasion
Roumanie – France*

Latitudes, l'émission où les jeunes du monde entier se rencontrent au micro de Radio Évasion

Dans *Latitudes*, les élèves du Finistère et des jeunes francophones du monde entier se questionnent mutuellement sur des sujets de société : la liberté de la presse, la préservation de l'environnement, l'égalité des genres, le développement durable,...

De Madagascar à la Roumanie en passant par le Maroc, la Pologne et le Bénin, les jeunes de 8 à 16 ans se rencontrent et s'interrogent.

Les élèves du lycée Le Cleusmeur à Lesneven et les élèves du collège de Săcălaz près de Timișoara se sont interrogés sur la liberté de la presse en France et en Roumanie.

<https://www.radioevasion.net/2023/02/17/en-roumanie-et-en-france-quelles-sont-les-limites-a-la-liberte-de-la-presse/>

Liberté de la presse Săcălaz - Roumanie/ Lesneven - France

Săcălaz - Roumanie à Lesneven - France :

1. Quelle est l'origine de la presse écrite?

C'est le journal la Gazette à l'époque des lumières, au 18 siècle, après l'invention de l'imprimerie par Gutenberg.

2. Combien de quotidiens sont publiés en France?

Il y a 21 quotidiens nationaux dont 2 gratuits et 48 régionaux. Les plus vendus sont Le Monde, le Figaro, L'équipe mais dans notre région on lit plus le Télégramme. Dans notre classe, il y a peu d'élèves qui lisent la presse.

3. Par quels moyens s'informent les français?

Ils s'informent le plus avec la télé et les réseaux. Les personnes âgées lisent les journaux.

4. Est ce que vous vous informez et comment?

Tous les élèves de la classe s'informent soit avec les réseaux comme insta, tiktok soit avec la télé comme le journal de 13h ou les infos en continu.

5. Depuis quand la liberté de la presse est dans la constitution française?

Elle y est depuis 1781. Elle dit que tout Citoyen peut parler, écrire, imprimer librement, sauf à répondre de l'abus de cette liberté dans les cas déterminés par la Loi.

Depuis 1881 la loi sur la liberté de la presse impose un cadre légal pour toutes publications.

6. Quelles sont les limites des médias en France?

On peut tout dire mais dans le respect, on ne peut pas avoir des propos racistes, homophobes et diffamatoires. C'est l'ARCOM qui est l'autorité de régulation de la communication qui les surveille.

7. Quelles sont les limites à la liberté de la presse en France?

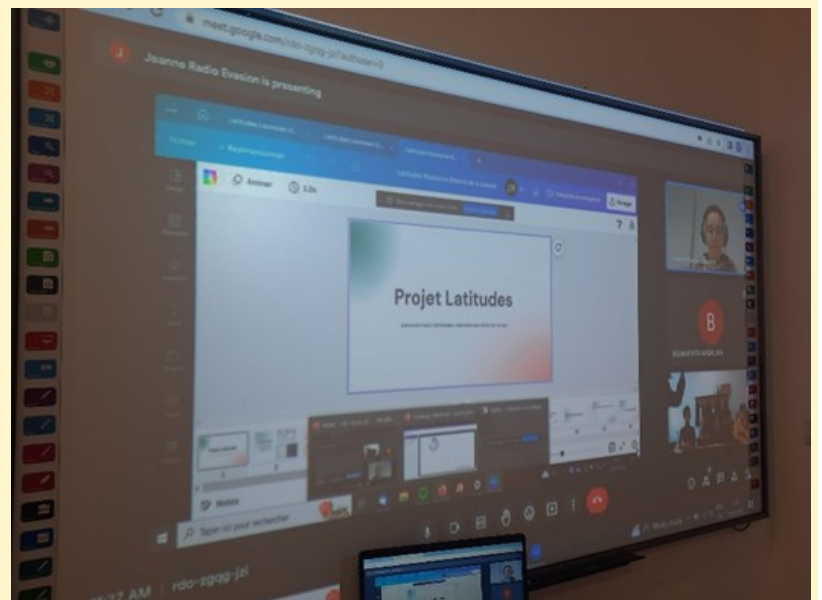
Les médias qui appartiennent aux plus riches sont souvent censurés sur certains sujets. Cyril Hanouna a insulté un député qui dénonçait son patron pendant une émission. Ou encore les attentats contre le journal Charlie Hebdo en 2015.

8. En quoi c'est important d'avoir la liberté de la presse selon vous?

C'est un droit, on peut s'exprimer en toute liberté et on peut penser ce que l'on veut.

Sans liberté de presse, on est en dictature.

PROF. ILEANA ENĂȘTESCU

Proiectarea demersului didactic pe baza unităților de învățare

Odată cu trecerea la noua programă școlară din 2017, demersul didactic a căpătat o nouă relevanță din perspectiva planificării pe unități de învățare, reprezentând cel mai important document care reglează activitatea profesorului la clasă.

Proiectarea unei unități de învățare nu se poate face fără parcurgerea programei, care oferă elementele importante în acest demers cele două documente fiind în strânsă legătură. Trebuie să se țină cont, totuși, de faptul că programa este orientativă și trebuie personalizată, ținându-se cont de particularitățile clasei de elevi și a contextului real al școlii.

Principala și cea mai importantă modificare a fost trecerea de la obiective la competențe, a căror formulare se realizează cu ajutorul unor verbe acționale. Structura noii programe pornește de la un profil de formare al absolventului ce are în vedere cele 8 competențe cheie. Programa urmărește dezvoltarea competențelor, dar face acest lucru oferind profesorilor și instrumentele de lucru necesare prin activitățile de învățare care sunt asociate competențelor, exemple de activități consistente care implică elevii în propria formare. În completarea acestora vin sugestiile metodologice cu exemplificări de metode și tehnici, cu abordări didactice inovatoare care îmbunătățesc calitatea demersului didactic, având rolul de a orienta cadrul didactic în proiectarea lecțiilor.

Proiectarea demersului didactic pe baza unităților de învățare oferă profesorului o perspectivă pe termen mediu și vin în continuarea planificării calendaristice, care oferă o perspectivă pe termen lung. Dacă planificarea calendaristică îl orientează pe profesor prin întreaga materie, oferind repere temporale mai mari, planificarea pe unități îi arată în amănunt cum se va desfășura demersul didactic pe o perioadă anume de timp. Un prim avantaj al acestui tip de proiectare este faptul că profesorul știe ce are de făcut, poate anticipa anumite probleme și are timpul necesar pentru a găsi o rezolvare a acestora.

Unitatea de învățare, orientată de programă, cuprinde majoritatea componentelor identificate în programă. Astfel, se vizează întâi competențele specifice care să corespundă conținuturilor unitare din punct de vedere tematic și corelate cu interesele de cunoaștere ale elevilor. Aceste conținuturi reprezintă baza de operare prin care se structurează competențele specifice.

În strânsă legătură cu competențele specifice și relevante pentru acestea sunt activitățile de învățare care stimulează participarea elevilor la propria învățare, oferind în același timp surse de inspirație pentru profesor în vederea organizării unui demers didactic eficient.

Se includ într-o unitate de învățare și metodele și mijloacele folosite de cadrul didactic pentru atingerea competențelor vizate, astfel profesorul proiectându-și din timp demersul didactic și gândind în amănunt calea de urmat pentru atingerea acestor competențe.

Unitățile de învățare cuprind și instrumente de evaluare, acoperindu-se astfel întreaga plajă a demersului didactic. Acest lucru reprezintă un alt avantaj, deoarece profesorul își echilibrează demersul didactic, îmbinând metode diferite, finalizând cu evaluare.

Din punctul meu de vedere, trecerea la curriculum bazat pe competențe a adus doar avantaje. Faptul că proiectarea unei unități de învățare este atât de apropiată de proiectarea unei lecții, se face mai în detaliu, îl ajută pe profesor să se familiarizeze cu conținuturile, să-și gândească demersul didactic coerent, nu de la oră la oră, ci de la un interval de timp la altul, propunându-și etape și acțiuni de parcurs astfel predarea fiind mai omogenă. Pe de altă parte, profesorul poate să personalizeze și să individualizeze învățarea în raport cu ritmul elevilor.

În concluzie, se realizează un demers personalizat de proiectare în concordanță cu specificul disciplinei și particularitățile de vârstă ale elevilor, oferind o imagine de ansamblu asupra temei, dar și asupra fiecărei lecții, precum și o perspectivă strategică.

Elevii Școlii Gimnaziale Săcălaz au participat sâmbătă la concursul de limba engleză "English Made Fun", de unde elevii s-au întors cu premii:

Matits Marko Premiul III-98 puncte
Gavris Ioana Mențiune - 96 puncte
Gangal Patricia - Mențiune - 94 puncte
Cioclov David - Mențiune - 93 puncte
Mic Marius - Mențiune - 92 puncte
Felicitări!

PROF. IULIA OANA

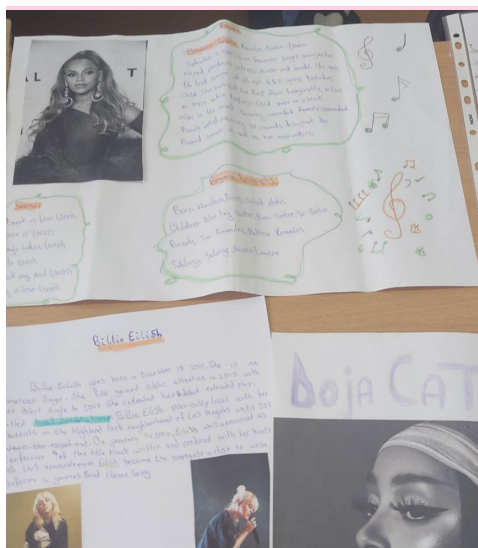
Cum se poate utiliza muzica în predatul limbii engleze?

Rolul muzicii în viața oamenilor a ajuns să fie unul destul de important. Multă lume preferă ca după o zi lungă de lucru să se relaxeze ascultând muzică. Aici se pot include și educabilii, aceștia fiind mari consumatori de muzică. Întrebarea se pune în felul următor – cum folosim, noi ca profesori de engleză, muzica pentru a-i atrage pe elevi spre a învăța materia noastră?

Ei bine, trebuie să știm ce fel de melodii să căutăm. Pentru o bună alegere a acestora, este importantă vârsta educabililor. Astfel că, pentru cei din ciclul primar este recomandat ca melodiile alese să fie destul de simple, ritmate și repetitive. Iar pentru cei din ciclul gimnazial, prind bine cântecele artiștilor faimoși pe care aceștia îi știu. Însă, aici cadrul didactic trebuie să fie atent la mesajele pe care aceste melodii le au, unele nefiind adecvate pentru mediul școlar.

Activitățile care se pot crea pe baza melodiilor sunt diverse. Un beneficiu al muzicii în predarea limbii engleze o reprezintă partea variată de vocabular ce poate fi predată. Din experiența personală, am observat, în special în cazul elevilor din ciclul primar, o extrem de ușoară asimilare a cuvintelor necunoscute atunci când acestea sunt introduse într-un cântecel ritmat. Aici îmi vin în minte lunile anului care pot prezenta dificultate, pentru unii elevi chiar și în limba maternă, atunci când trebuie învățate. Însă, am descoperit că printr-un cântecel atractiv de la The Singing Walrus acestea devin floare la ureche pentru educabili.

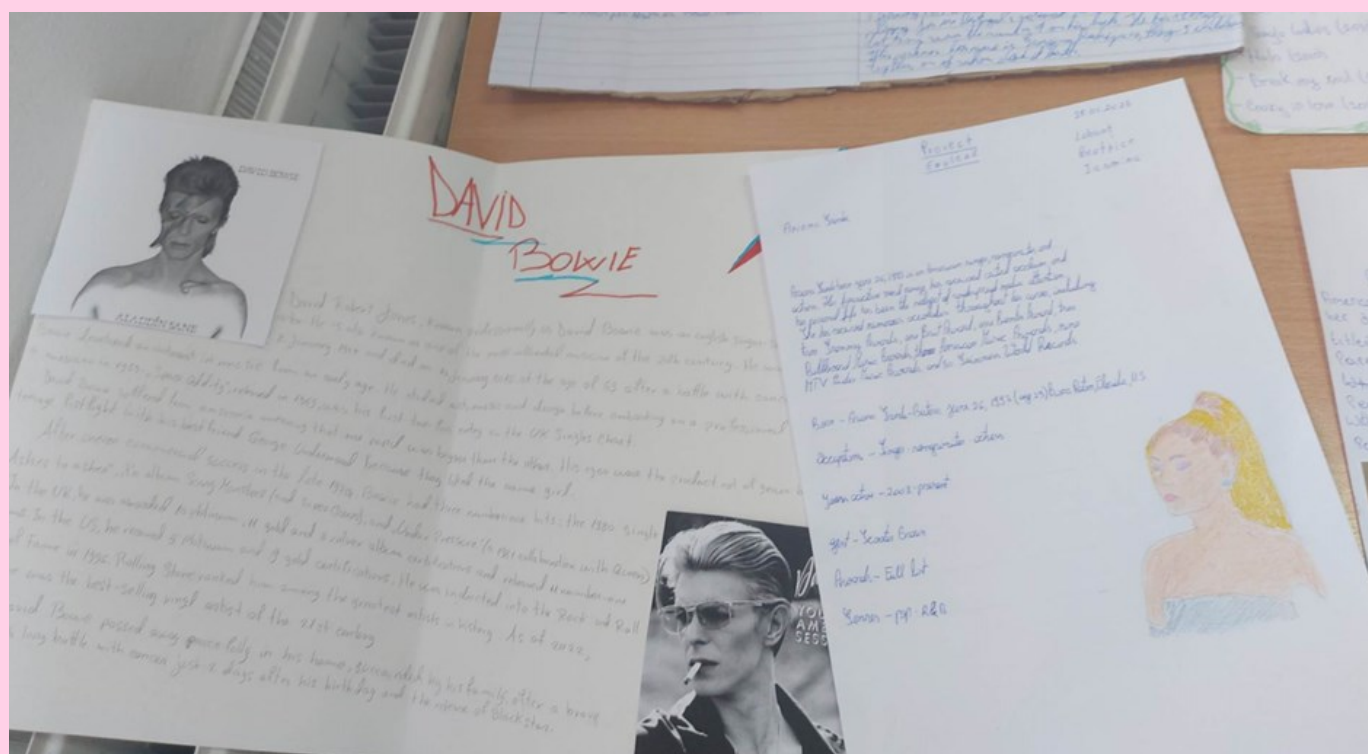
Cea mai clasică activitate este cea a traducerii versurilor, în acest fel elevii putând să observe diferența între traducere și adaptare. Traducerea și păstrarea mesajului textului original poate fi problematică, astfel că acest exercițiu timpuriu poate fi extrem de benefic. Tot pe baza textului se poate realiza o comparație a versurilor diferite ale cântecelor. Există multe cântece care au mai multe versiuni sau interpretări.

Puteți folosi acest lucru ca o oportunitate de a discuta și de a compara diferite versiuni ale cântecelor. Aceasta poate fi o modalitate excelentă de a îmbunătăți înțelegerea diversității culturale și a dialectelor în limba engleză. Se poate lucra și la ramura creativă a elevilor prin activități de creare de versuri pentru melodii. Profesorul poate veni cu o temă pe baza căreia elevii să construiască melodii, și de ce nu, poate chiar să le și cânte. Pentru cei din ciclul gimnaziul, cântecele sunt foarte întâlnite în predarea timpurilor verbale. Personal, folosesc destul de des melodii pe versurile

căroră elevii trebuie să identifice timpul verbal corect. Acest timp de activitate îi face pe elevi să fie mai apropiați de gramatică, partea din limbă cea mai detestată de majoritate.

Educabilii sunt interesați de a învăța prin muzică, acest lucru putându-se dovedi prin proiectele celor din clasa a VI-a A de la Școala Gimnazială Săcălaz. Aceștia au avut de făcut un proiect despre o persoană faimoasă din lume, mulți dintre aceștia alegând cântăreți renumiți. Prin această activitate, educabilii și-au exersat o abilitate absolut necesară în zilele noastre – aceea de a prezenta, de a vorbi în fața altor oameni. Toți au realizat sarcina într-o manieră serioasă, eu unul aflând informații noi și interesante despre unii artiști.

PROF. LAZA CRISTIAN

Banda desenată - Introducere în literatură

Afinitatea pentru citit este o calitate din ce în ce mai rară în rândul elevilor. Acest fapt se datorează în principiu evoluției rapide a mijloacelor de divertisment. Pentru copii și tineri este mult mai atrăgător să fie stimulați din punct de vedere vizual și auditiv decât să fie blocați minute în șir cu un bloc de text ce necesită efort și disciplină pentru a putea fi deslușit. Astfel, literatura pierde lupta pentru forma de entertainment preferată a elevilor. Însă, dacă facem pașii corecți, putem deschide apetitul elevilor pentru citit, iar totul începe cu banda desenată.

Acest mediu literar a fost adesea ignorat și dat la o parte din pricina faptului că este văzut ca o formă de divertisment fără valoare. Chiar mulți părinți încurajându-și copiii să nesocotească benzile desenate în favoarea romanelor sau nuvelilor. Aici putem observa primul pe care mulți îl fac în direcția opusă iubirii față de literatură. Dezcurajând elevul din a citi o bandă desenată în favoarea unei opere literare care nu îl atrage cu nimic, nu vom face altceva decât să încurajăm acest disconfort provocat de carte. De asemenea, multe dintre cărțile pe care părinții le oferă copiilor ca o primă lectură, aici vorbesc de mituri, legende sau în unele cazuri chiar opere faimoase ale autorilor autohtoni, sunt departe de a fi o introducere potrivită în lumea literaturii. Adesea acestea sunt lecturi destul de dificile pentru un copil de clasă primară (perioada în care ar trebui dezvoltată pasiunea pentru citit) iar pe lângă aceasta generațiile actuale nu mai relaționează cu ceea ce putea fi numit acu 20 de ani "literatura copilăriei".

Luând toate aceste lucruri în considerare, banda desenată se dovedește a fi cea mai abilă unealtă în formarea afinității pentru literatură. La bază, banda desenată este o formă de literatură ce unește arta vizuală și măiestria scrisului. Pornind de aici, elevii sunt captivați de arta vizuală și nu mai sunt descurajați de blocurile de text prezente într-o carte obișnuită. Astfel, primul pas spre lectură este făcut mult mai ușor.

Pe lângă aceasta, textul acompaniat de imagini ajută în mod exponențial anumite scene cu impact din poveste. Este un lucru să citești despre o faptă eroică a unui personaj și cu totul alta să o poți și vedea. Așadar banda desenată este un stimulent foarte potent al ariei afective a elevilor când vine vorba de literatură.

În ciuda acestor beneficii, mulți părinți refuză în continuare să ofere benzi desenate elevilor din pricina faptului că le văd ca fiind ceva nou, fără valoare în dezvoltarea acestora. Din păcate acesta este un stereotip ce urmărește banda desenată, mai ales în România, de mai bine de un jumătate de secol. Aici trebuie să înțelegem că acest mediu literar datează dinainte ca acest teritoriu pe care noi îl numim România să fie format. Banda desenată *românească* a început să apară încă de la sfârșitul anului 1891, iar inițiatorul acestui "trend" nu a fost o personalitate anonimă ci chiar Bogdan Petriceicu Hasdeu care a observat valoare acestui mediu apărut în străinătate cu aproape încă un secol înainte. Deci putem spune cu încredere că banda desenată nu este ceva nou, ci și mai important, că nu este ceva fără valoare.

Un alt argument pe care părinții l-ar putea aduce împotriva benzilor desenate cu o formă de literatură potrivită pentru elevi este faptul că aceștia limitează banda desenată doar la "povești cu eroi ce își poartă lenjeria invers". Cu toate că am putea aduce infinite argumente împotriva acestei descrieri superficiale, multe edituri străine s-au gândit să îi împace atât pe copiii cât și pe elevi publicând variante în format de benzi desenate a multor opere faimoase precum "Aventurile lui Huckleberry Finn", "Alice în țara minunilor", "Omul invizibil" și multe altele. Chiar și în România s-au publicat recent benzi desenate bazate pe faimoasele noastre opere literare precum "Harap Alb continuă" care prezintă povestea eroului eponim, ba chiar mai mult, o și duce mai departe într-un scenariu fantastic și atrăgător pentru noile generații. De asemenea, Maria Surducan, își propune o reinterpretare a basmelor pentru a le aduce în sfera contemporană cu volume precum "Prâslea cel voinic și merele de aur", "Știma apelor" sau "Cele douăsprezece prințese", toate în formă de bandă desenată.

Spre final, luând în considerare toate aceste aspecte ale benzii desenate, consider că ar fi o mare pierdere să nu folosim aceste unelte în dezvoltarea spiritului literar al elevilor. Tinerii, și în special adulții, trebuie să înțeleagă că literatura nu se rezumă doar la cărți groase cu sute de cuvinte pe pagină ci poate fi și o combinație între ilustrație și scris.

PROF. DASCĂLU MIHAI

ROUMANIE – 30 ANS – FRANCOPHONIE 2023

Ziua Internațională a Francofoniei: 20 Martie

Elevii claselor primare și gimnaziale au desfășurat activități de promovare a francofoniei și limbii franceze în luna martie 2023.

Lucrări plastice, prezentări, proiecte, vizită la Institutul Francez Timișoara, expoziție, ateliere online cu Asociația Gutenberg Cluj, concursuri au fost realizate în echipă sau individual prin intermediul limbii franceze cu veselie, responsabilitate și spirit civic în cadrul proiectului educațional internațional **Roumanie – 30 ans - Francophonie 2023**.

Echipa de implementare a proiectului:

Coordonator: prof. Ileana Enăștescu – limba franceză.

Membri:

- prof. Cosmin Anghel – educație fizică;
- prof. Andrea Iulia Oană – limba engleză;
- prof. Bianca Loredana Cozocea - matematică;
- prof. Silvia Luțai – limba română;
- prof. Alina Albu – clasa pregătitoare;
- prof. Maria Cristina Sabău – clasa I;
- prof. Iadranca Nedici – clasa a II-a;
- prof. Cristina Maria Pețenchia – clasa a III-a;
- prof. Stratenia Cozari – clasa a IV-a.

Parteneri:

- Institutul Francez din România - Timișoara;
- CREFECO (Centrul Regional Francofon pentru Europa Centrală și Orientală - Bulgaria);
- Didacto;
- Asociația Gutenberg Cluj;
- Primăria Săcălaz.

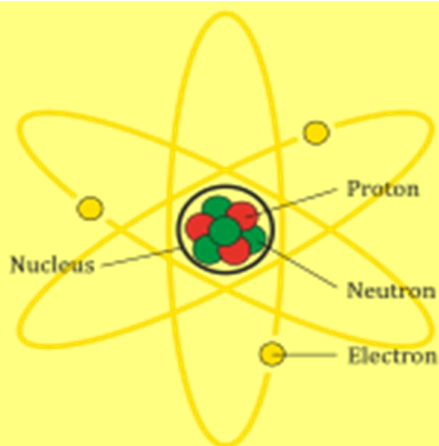
România: 30 de ani de la aderarea la Francofonia instituțională

PROF. ILEANA ENĂȘTESCU

CHIMIA

Chimia (denumirea provine din cuvântul egiptean *kēme* care înseamnă „pământ” reprezintă una dintre ramurile științelor naturale al cărei obiect de studiu îl constituie compoziția, structura, proprietățile și schimbarea materiei^{[2][3]}; chimia mai este numită și „știința de mijloc” sau „știința centrală”, întrucât conține elemente combinate din cadrul celorlalte științe ale naturii precum: astronomia, fizica, biologia și geologia.

Ca obiect de studiu, chimia a apărut acum câteva milenii în anumite părți ale lumii, mai exact în Orientul Mijlociu sub forma alchimiei, iar aceasta din urmă a permis elaborarea chimiei moderne ca urmare a revoluției chimice (1773).

Obiectivele acestui domeniu implică în special: studierea materiei la nivel atomic, proprietățile atomilor, modul de formare a legăturilor chimice, formarea compușilor chimici, modul în care anumite substanțe interacționează la nivel molecular și conferă materiei anumite proprietăți generale, precum și modul în care nivelul de interacțiune dintre aceste substanțe poate conduce la crearea altor substanțe prin intermediul unor reacții chimice.

Disciplinele cuprinse în chimie sunt grupate tradițional după tipul de materie studiată sau tipul de studiu. Acestea includ chimia anorganică (studiul materiei anorganice), chimia organică (studiul materiei organice), biochimia (studiul substanțelor găsite în organismele biologice, vii), chimie fizică (studiile legate de energie despre sistemele chimice la scară macromoleculară, moleculară și sub-moleculară), electrochimie, chimia analitică (analiza mostrelor de material pentru a dobândi o înțelegere a compoziției chimice și structurii acestuia) etc. Multe alte discipline specializate au apărut în anii recentți, de exemplu neurochimia - studiul chimic al sistemului nervos.

Deși considerată "*știință modernă*" de aproape 2 secole, chimia a fost prezentă în viața oamenilor ca și aplicabilitate încă din perioada preistorică. Cele mai timpurii utilizări ale chimiei au fost remarcate în cazul picturilor rupestre, care datează de prin perioada 25.000 î.Hr.

În China Antică, cunoștințele din domeniul chimiei ar fi fost prezente încă din perioada 9000-7000 î.Hr, demonstrându-se prezența acidului tartaric și anumiți alcani în interiorul unor urne, componente de asemenea prezente în vinul realizat din struguri sau orez .

ARHIMEDE DIN SIRACUZA

Arhimede din Siracuză învățat al lumii antice. Realizările sale se înscriu în numeroase domenii științifice: matematică, fizică, astronomie, inginerie și filozofie. Carl Friedrich Gauss considera că Arhimede și Isaac Newton au fost cei mai mari oameni de știință din întreaga istorie a civilizației umane.

DESCOPERIRI:

Coroana de aur[

Cea mai cunoscută anecdotă despre Arhimede ne spune cum a descoperit metoda de a determina volumul unui obiect de formă neregulată. Conform cu cele spuse de Vitruvius, o coroană votivă din aur fusese executată pentru un templu al regelui Hiero II. Dar la urechile regelui a ajuns zvonul că aurarul a furat o parte din aur înlocuindu-l cu argint. Regele i-a cerut lui Arhimede să stabilească cu certitudine dacă a fost înșelat sau nu.

Arhimede trebuia să rezolve problema fără a distruge coroana, adică topind-o și dându-i o formă regulată pentru a-i calcula densitatea. În timp ce făcea baie, a observat că intrând din ce în ce mai mult în cadă, mai multă apă se revărsa în afara ei, moment în care și-a dat seama că datorită acestui efect poate calcula volumul coroanei, iar prin împărțirea masei coroanei la volumul ei îi putea afla densitatea. Dacă erau folosite metale cu densitate mai mică decât a aurului, atunci și densitatea coroanei ar fi mai mică decât a aurului.

Fascinat de descoperirea pe care a făcut-o și uitând că era dezbrăcat, a luat-o la fugă pe străzi strigând „Eureka!” (în greacă: „εὕρηκα!”, ceea ce înseamnă „Am găsit!”). Testul pe care l-a făcut ulterior cu coroana, a dovedit că într-adevăr aurarul folosisese o anumită cantitate de argint la fabricarea ei. Acest lucru a fost posibil deoarece apa este incompresibilă în condiții normale, deci scufundând coroana, aceasta va dezlucui o cantitate de apă egală cu propriul volum.

Gheara lui Arhimede

Gheara lui Arhimede este o armă care se spune că a fost proiectată pentru apărarea orașului Siracuză. Cunoscută și sub denumirea de *mașina de scuturat corăbii*, gheara semăna cu un braț de macara de care erau suspendate cârlige cu care putea înșfăca navele din apropiere zdruncinându-le puternic sau chiar scufundându-le. S-au efectuat și experiențe moderne pentru a demonstra fezabilitatea ghearei, iar în 2005, într-un documentar intitulat *Superweapons of the Ancient World*, a fost reconstituită versiunea ghearei, concluzionându-se că aceasta este un dispozitiv care funcționează.

Arhimede nu a inventat pârgăia, el a dat o explicație principiului implicat în lucrarea sa *Despre Echilibrul Planelor*. Descreri mai vechi despre pârgăii au fost găsite la urmașii lui Aristotel din școala peripatetică, dar câteodată descoperirea îi este atribuită lui Archytas. Conform celor spuse de Pappus din Alexandria, lucrarea lui Arhimede despre pârgăii l-a făcut să exclame: *Dați-mi un punct de sprijin și voi muta Pământul din loc.* (în greacă δῶς μοι πᾶ στῶ καὶ τὰν γᾶν κινάσω). Plutarh descrie cum a proiectat Arhimede scripetele compus, permițând marinarilor să folosească principiul pârgăiiilor pentru a ridica obiecte care altfel ar fi fost prea grele de mutat.¹ De asemenea i se atribuie creșterea puterii și preciziei catapultei, precum și inventarea odometrului (pentru măsurarea distanțelor) în timpul Primului Război Punic. Odometrul a fost descris ca o căruță cu mecanism de transmisie care lăsa să cadă o bilă după fiecare milă.

**MATITS MILENA, clasa a VI-a B,
prof.coordonator GANCEA FLORENTIN**

Paștele – Sărbătoarea Luminii

Din punct de vedere etimologic, cuvântul “Paște” este influențat de cuvântul ebraic “pesah” care, în traducere, înseamnă “trecere”. Însuși numele sărbătorii ne duce cu gândul că Paștele simbolizează trecerea de la o stare existențială la alta, atât din punct de vedere material, cât și din punct de vedere spiritual Mântuitorului Iisus Hristos.

Deși este sărbătorit în feluri care mai de care mai diferite, Paștele are aceeași semnificație pentru toți credincioșii. În ziua de Paște sărbătorim Învierea lui Iisus Hristos. Pe de altă parte, Paștele poate fi considerat o adevărată sărbătoare a primăverii, a renașterii naturii, o sărbătoare care ar trebui să însemne bucurie, pace și speranță pentru oricine.

Potrivit Scripturii Crestine, la 3 zile după ce a murit crucificat, Iisus a înviat. Creștinii sărbătoresc Învierea Domnului în ziua de Paști sau Duminica Paștelui. Elemente cum ar fi sosirea iepurașului de Paști sau căutarea ouălor colorate sunt obiceiuri asociate acestei sărbători și sunt sărbătorite chiar și de oamenii necreștini.

Ziua de Paște este tot timpul duminica. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui” sau „săptămâna luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor.

În tradiția românească, oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc.

Postul Paștelui este considerat cel mai aprig, în special în lumea creștinilor ortodocși, și are menirea de a-i pregăti cum se cuvine pe toți creștinii pentru o sărbătoare atât de importantă. Creștinii trebuie să primească lumina Învierii Domnului cu sufletul și cu trupul curat, postul având o semnificație aparte.

Pentru sfintele Paști totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate. Se termina curățenia, se vopseau ouăle, se făcea pasca, se tăiau mieii.

Câteva tradiții de Paște:

Tradițiile pascale încep cu sfințirea ramurilor de salcie în Duminica Floriilor.

Ramurile de salcie din aceasta zi, întruchipează simbolul renașterii anuale a vegetației, dar și ramurile cu care a fost întâmpinat Iisus la intrarea sa în Ierusalim.

În Joia Mare încep să răsunе bătăile de toacă, care anticipează slujba de Denie (a celor 12 Evanghelii). Se spune că, prin aceste bătăi de toacă, se purifică spațiul și se îndepărtează spiritele rele. Tot acum se aleg și ouăle pentru vopsit.

În tradiția populară românească se crede că ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: ele vindecă boli și protejează animalele din gospodărie.

La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcămintea nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.

În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.

În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea bună în restul anului.

Se spune că e bine să te speli pe față cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

Paștele este o sărbătoare a sufletului, o sărbătoare care ar trebui să ne determine pe toți să fim mai buni și să apreciem ceea ce avem și să ne deschidem sufletele.

Prof.înv.primar: SABĂU MARIA-CRISTINA

Recital vocal "Sunet de primăvară"

"Cred că muzica e vindecătoare. E ceva care ne mișcă pe toți. Nu contează din ce cultură facem parte, toți iubim muzica." – Billy Joel

În data de 22 martie 2023, grupul vocal format din elevetele claselor gimnaziale au realizat un frumos recital vocal, fiind o oportunitate pentru tinerele talentate din cadrul școlii de a se exprima prin intermediul limbajului muzical, redând trăirea și bucuria sosirii primăverii.

Pentru această activitate extrașcolară au fost necesare mai multe ore de pregătire suplimentară, elevele având astfel posibilitatea de a corecta anumite probleme de interpretare, de emisie sonoră sau de intonație. În cadrul acestui recital elevele talentate: Hăisan Lavinia Ionela, Tuns Carla, Matits Milena, Istvan Nadia Delia, Răileanu Cătălina, Nistor Mălina și Țurcan Tania Emanuela au abordat cântece vocale cu acompaniament mp3. Cu tematica naturii dar și a iubirii și respectului pentru mamă. Repertoriul a cuprins melodiile: *Muzica, a opta minune, Învățăm de la flori, Tu mamă, Somewhere over the rainbow; Mama doar mama, Mama, Stai lângă mine mamă, Mulțumesc iubită mamă, Hai la Botoșani, Mi-o făcut mama gura, Mamă bucuria mea și Dragu mi-i la horă-n sat.*

Prof. Vidra Angelica-Ioana

Cu pași mici de la grădiniță la școală

Ne întrebăm tot mai des, mai ales în ultimele zile, ce s-a întâmplat cu anotimpul florilor, al prospețimii și al reîntineririi.

Ca în fiecare an vrem să-i stimulăm sosirea, vrem s-o facem să se simtă dorită și așteptată.

Anul acesta primăvara vine împreună cu Ziua porților deschise, zi în care preșcolarii din grupa mare de la Grădinița cu PN Beregsău Mare și părinții lor mai au o întâlnire cu viitoarea lor doamnă învățătoare, doamna Cozari Stratenia.

Intrarea în învățământul primar a preșcolarilor este pregătită de doamna învățătoare și doamna educatoare Țăpârdea Jeanina printr-un parteneriat educațional, care a început în octombrie 2022 și se va finaliza în iunie 2023.

Prin acest parteneriat am dorit să îi ajutăm pe preșcolari să facă mai ușor trecerea de la grădiniță la școală, să se familiarizeze cu viitoarea lor învățătoare.

Activitățile în parteneriat au început în luna octombrie, în zilele frumoase de toamnă, când elevii și preșcolarii s-au jucat împreună în curtea școlii sau au adunat materiale pentru AVAP (arte vizuale și abilități practice) și DEC (domeniul estetic și creativ).

Am sărbătorit Ziua Națională a României împreună îmbrăcați în costum popular, aducând prin cântece și poezii un omagiu României.

Următoarea întâlnire a fost cu ocazia sărbătoririi marelui poet național Mihai Eminescu în sala de clasă unde preșcolarii vor fi școlari. Elevii și preșcolarii au vizionat un material despre viața și opera lui Mihai Eminescu, dar au și recitat poezii și au pictat imagini vizuale sugestive din opera poetului.

Cu ocazia Zilei porților deschise am avut o întâlnire comună părinți-preșcolari-cadre didactice prin care a fost prezentată oferta educațională a școlii.

Ne propunem următoarea întâlnire pentru a împodobi clasele cu ocazia Sfințelor Sărbători de Paște unde școlarii pictează împreună cu preșcolarii povestindu-le din experiența lor în ciclul primar.

Ultima întâlnire din proiectul educațional este cu ocazia comemorării Zilei Eroilor țării noastre și depunerea unei coroane la monumentul martirilor.

În toate activitățile preșcolarii și școlarii s-au implicat cognitiv și emoțional, grupa mare fiind un start bun pentru clasa pregătitoare.

Prof. învă. primar COZARI STRATENIA
Prof. învă. preșcolar ȚĂPÂRDEA JEANINA

SPECTACOL DE TEATRU "SAREA ÎN BUCATE"

Spectacol de teatru la Opera Română din Timișoara, cu titlul "Sarea în bucate", după Petre Ispirescu, organizat pentru elevii premianți de gimnaziu clasele a VI-a, a VII-a, a VIII-a din școlile timișene.

Spectacolul a fost organizat de Inspectoratul Școlar Județean Timiș în colaborare cu Rotary Club Timișoara Opera.

Transportul celor 40 de elevi de gimnaziu din Școala Gimnazială Săcălaz și structura Beregsău Mare a fost oferit de domnul Sabin Emilian Ceontea și Sar Security&Total Protect.

Pe această cale îi mulțumesc pentru ajutorul oferit ca acești elevi cu rezultate bune la învățătură să vizioneze această piesă de teatru. Domnia sa sprijină activități școlare și extrașcolare pentru elevii din Săcălaz și Beregsău Mare.

Mulțumesc de suport colegilor mei Vidra Angelica, Laza Cristian și Dascălu Mihai.

Mulțumesc de ajutor mămicilor care ne-au însoțit: Mureșan Stela, Luminița Olaru și Șuto Elena!

Programul "School must go on"

Programul "School must go on /Școala merge înainte" derulat de Club Rotary Timișoara având ca partener firma SMART WOOD ROMÂNIA, a oferit cadouri de Paște elevilor noștri care sunt în acest program de prevenire a abandonului școlar încă din 2020.

La eveniment au participat doamna Delia Golcea, domnii Barmayoun Akbar, Ceonța Sabin Emilian, precum și Marian Tomescu.

Felicitări tuturor celor implicați!

PROF. MATITS MANUELA, director

Cusături artizanale

În zilele noastre tinerii trebuie îndrumați să aprecieze frumusețea artei populare care se păstrează de veacuri pe teritoriul țării noastre.

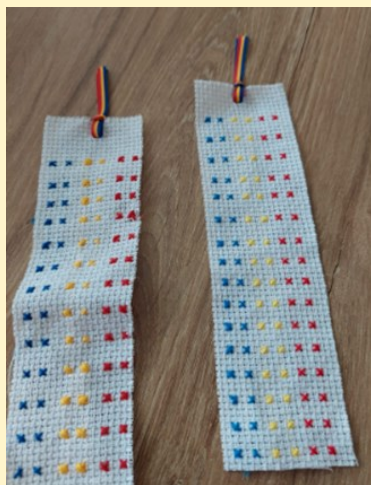
Lumea înconjurătoare, natura și viața, contactul cu alte zone etnografice și cu alte naționalități pot fi regăsite în cadrul diferitelor motive artizanale. Cel care creează cusături artizanale trebuie să cunoască simbolistica motivelor tradiționale, să dețină cunoștințe tehnice și artistice dobândite prin experiență practică, să cunoască modalitățile în care motivele tradiționale pot fi așezate pe pânză, să

dețină cunoștințe și modalități tehnice referitoare la acordurile cromatice ale culorilor.

Pentru confecționarea diverselor obiecte artizanale se utilizează fire textile naturale din lână, mătase, bumbac, in, cânepă sau fire sintetice iar materialele utilizate pentru broderii sunt: panama (împletitură făcută din paie obținute din frunzele unui palmier care crește în Panama, țesătură ușoară de bumbac sau de in), pânza topită, etamina, pânza de sac, etc. Astfel se pot obține, fețe de masă, ștergare, perne, traiste, semne de carte sau chiar piese vestimentare de o rară frumusețe.

În **Săptămâna Școala-Altfel 2023** elevii Școlii Gimnaziale Săcălaz au confecționat semne de carte pe etamină. Materiale utilizate au fost: etamină, șnur colorat, ac petru etamină, ață pentru etamină în culorile roșu, galben și albastru și foarfecă.

PROF. VIDRA ANGELICA-IOANA

TINERE CONDEIE

Școala

Eu la școală vin mereu
Și aici nu-nvăț doar eu,
Am colegi o mare turmă
Învățăm toți împreună.

Ne-nțelegem toți ca frații
Și acum noi facem fracții,
Lecții noi, noi învățăm
Iar apoi le repetăm.

Roșu Melania – clasa a III-a SBS

Școala

Noi la școală învățăm
de doamne ascultăm.
Noi suntem cei mai buni
facem numai minuni.

Împreună ne jucăm,
Uneori ne mai certăm,
Cu toții ne împăcăm
Și apoi ne ajutăm.

Și
Și

(Vancea Alexandru Eugen, clasa a III-a SBS),

Prof. coordonator ARDELEAN CORINA

Cum a fost în Săptămâna Altfel

Noi, clasa a III-a Step by Step de la Școala Gimnazială Săcălaz, am avut activități interesante despre teatru, film, muzică și jocuri.

În prima zi am fost la Teatrul Național din Timișoara împreună cu colegi de la alte clase. Acolo am vizionat piesa de teatru *Hansel și Gretel*. A fost interesant, pentru unii dintre noi fiind și prima dată când am mers acolo.

Marți am vizionat filmul *Năstrușnicul motan Maurice*, un film despre un motan, un băiat care cânta la instrumente și niște șoricei vorbitori.

La activitatea legată de muzică am avut invitat o vedetă Dragoș Moldovan care ne-a cântat mai multe cântece. Împreună cu domnișoara Andreea ne-am jucat diverse jocuri muzicale. A fost extraordinar de frumos.

Majoritatea copiilor a fost încântată atunci când am mers la pizza. Acolo ne-am jucat cărți Uno, jocuri de cuvinte, șah și altele. Cel mai interesant este că fiecare a preparat propria pizza, iar apoi am mâncat-o. A fost foarte frumos, mai ales că am învățat să comunicăm și să ne jucăm împreună.

Ne-am distrat foarte mult în această săptămână și ne-am simțit bine împreună!

(Moldovan Mara, Maria Sara – clasa a III-a SBS)

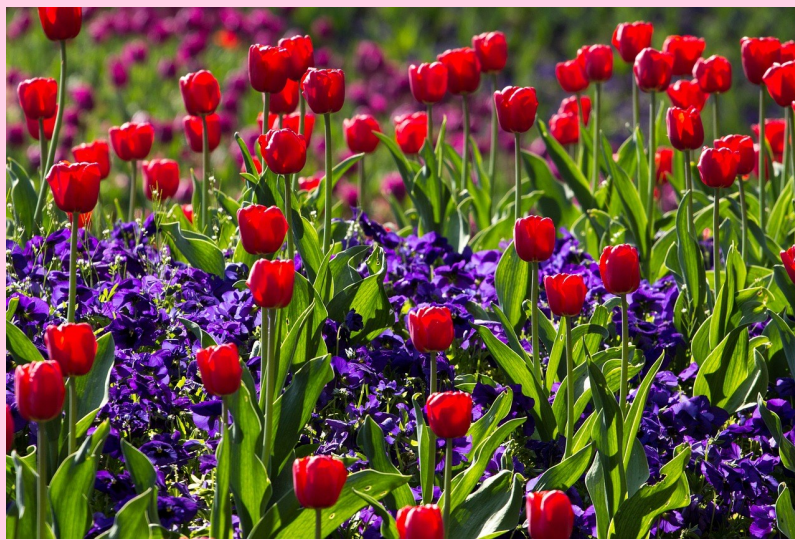
Prof. coordonator ARDELEAN CORINA

Primăvara

Soarele a răsărit,
El pământul a-ncălzit
Și câmpia a-nflorit.
Primăvara a sosit!

Iarna grea a și plecat,
Primăvara locul i-a luat.
Floricele multicele,
Să ne bucurăm de ele!
Frigule, la revedere!

Vijulie Andreea, clasa a IV-a SBS

Primăvara

Primăvara a venit
Și sunt cel mai fericit!
Toți copacii au înflorit,
Iar natura s-a trezit.

Nu mai este nici zăpadă
Toată lumea e afară,
Se-aud păsări ciripind
Și albinele roind

Atmosfera se-ncălzește,
Apar flori pe la ferestre,
Toți se bucură de veste
Primăvara înflorește!

Elev: Trifoi Andrei
Clasa a IV-a SBS

Mama

**Mamă, tu ești viața mea
Tu ești raza mea de soare
Cu nimic nu te-aș schimba
Ești comoara cea mai mare.**

**Când greșesc tu mă privești
Și îmi spui să fac doar bine
Chiar dreptate de-aș avea,
Să fiu bună cu oricine.**

**Scumpă mamă, draga mea,
Te iubesc și mult aș vrea
Toată viața, zi de zi
Să petrec mult timp cu tine!**

Pînzariu Noemi, clasa a IV-a SBS

Coordonatori, prof. Ciulănescu Otilia și prof. Simin Alexandra

Mama mea

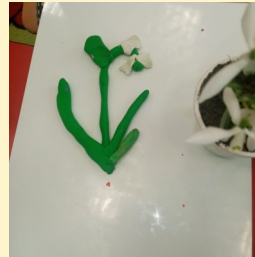
Mama mea cu chip frumos
 Tu m-ai născut sănătos,
 M-ai crescut doar cu blândețe
 Și m-ai învățat povețe.

Mama mea, iubită mamă
 Lângă tine nu mi-e teamă
 De nimic și orice-ar fi

Te iubesc neîncetat

Pentru că tu m-ai creat,
 Te-oi iubi o viață întreagă
 Și mereu tu-mi vei fi dragă!

Solonca David
 Clasa a IV-a SBS

Pentru mama

M-a-nvățat să gânguresc
 Să zic mama, să vorbesc,
 M-a-nvățat apoi în casă
 Primii pași până la masă.

M-a-nvățat să alint,
 M-a-nvățat să nu mint,
 Să nu știu ce este frica,
 Toate m-a-nvățat mămica.

Mamă bună, mamă dragă,
 Te-oi iubi o viață-ntreagă
 Pentru tot ce ai făcut,
 Pentru că tu m-ai crescut!

Pavalean Raul
 Clasa a IV-a SBS

Cenușăreasa (basm modern)

A fost odată ca niciodată, un bărbat și o femeie. S-a întâmplat ca bărbatul respectiv să fie destul de bogat, iar femeia să se căsătorească cu el. După ceva timp, s-a născut și un copil, o fetiță și, cum se întâmplă în orice basm, mama lui aia mică trebuie să moară.

La scurt timp după ce mama ei a murit, tatăl s-a recăsătorit cu o femeie care avea două fiice. Însă nici noua mamă, nici fetele ei nu o puteau suporta pe fetiță, așa că au exilat-o la subsol, au pus-o să facă tot felul de treburi casnice grele și au numit-o Cenușăreasa.

Anii au trecut, iar Cenușăreasa, în singurătatea subsolului, citea multe cărți, cum prindea puțin timp liber. Pentru că se simțea singură, a învățat limba păsărilor și a început să crească o mică grădină subterană.

Într-o zi de iarnă, a început o furtună foarte mare, iar păsările au găsit adăpost în pivnița Cenușăresei. Bucuroase că au scăpat cu viață, ele i-au promis fetei că îi vor îndeplini orice dorință.

În acest timp, fiul regelui anunță un mare bal, la care invită toate domnițele din regat, pentru a-și alege o soție. Așa cum era de așteptat, surorile vitrege își aleseră cele mai frumoase rochii și se pregătiră, pline de speranță, de bal. Cenușăreasa își dorea și ea cu toată inima să ajungă acolo. Plânse nopți în șir, dându-și seama că nu are nicio șansă și că prințul nici nu s-ar uita la ea. Atunci, păsărelele îi aduseră o rochie creată de zâne, iar când ea își făcu apariția la bal, nimeni nu o recunoscuse, atât de frumoasă era. Prințul avu ochi numai pentru misterioasa fată, dansă cu ea toată seara și au discutat. Pe parcursul serii, însă, Cenușăreasa își dădu seama cât de plictisitor e prințul, care nu făcea decât să se laude cine e el, și cât de lipsite de sens sunt toate lucrurile scilpitoare de la palat. Așa că hotărî că nu aceasta e calea pe care trebuie să o urmeze, plecă la miezul nopții cu ambii pantofiori în picioare și nu se mai întoarse nici acasă, decât peste 20 de ani. Între timp, ea învățase la școli înalte și ajunsese o savantă renumită, pe când surorile ei vitrege rămăseseră și fără școală, și nemăritate.

Cenușăreasa îl luă cu ea pe tatăl ei, care între timp sărăcise, și îl aduse în orașul în care locuia alături de familia ei. Și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți.

Cioclov David, cl. a VII-a,
Școala Gimnazială Săcălaz, Structura Beregsău Mare, jud. Timiș,
prof. coordonator – Luțai Silvia

Băiatul cu păr verde

A fost odată ca niciodată, că de n-ar fi, nu s-ar povesti...

A fost odată pe acest pământ o împărăție îmbelșugată, condusă de un împărat înțelept. Oamenii erau harnici și trăiau în bună pace și prosperitate. Invidios pe toate acestea, un vrăjitor bătrân și rău trimise peste împărăție o molimă care îmbolnăvi, încet-încet, toți supușii. Oamenii cădeau la pat rând pe rând și nimeni nu putea găsi un leac. Degeaba chemă împăratul doctori vestiți din toată lumea, vraci și ghicitori în stele. Toți se dădură bătuți. Și chiar împăratul se puse pe bolit. Haosul începea să cuprindă împărăția, oamenii nu mai puteau munci și erau tot mai săraci și mai bolnavi. Mai rău, molima amenința să se răspândească în toată lumea, așa că celelalte țări au întrerupt orice legături cu ei.

În tot acest timp, într-un ținut îndepărtat al împărăției, trăia un băiat pe nume Denis. El era un copil ca toți copiii, doar că se născuse cu părul verde. Din pricina asta, cei din jur îl socoteau ciudat, iar ceilalți copii nu se prea jucau cu el. Denis ar fi dat orice să scape de părul verde. Încercase să se tundă – părul creștea la loc cu aceeași culoare. Încercase să îl vopsească cu tot felul de licori, nimic nu acoperea verdele. De aceea, în pivnița casei, neștiut de nimeni, prepara și amesteca tot felul de substanțe, crea poțiuni și spera să găsească un leac, gustând din fiecare. Pe lângă asta, ambii părinți au căzut la pat din cauza cumplitei boli care decima ținutul. Apoi, toți vecinii, prietenii, cunoscuții. Și deodată și-au dat seama că doar Denis nu se îmbolnăvisese. Pasămite, el descoperise, din greșeală, un leac pentru boală, tot căutând să scape de părul verde.

Repede s-a răspândit peste tot vestea că cineva are un leac pentru neonorocirea ce îi lovise. La început nu le-a venit să creadă, dar când însuși împăratul a gustat din poțiunea pregătită de Denis și s-a însănătoșit, s-au grăbit cu toții să îi urmeze exemplul. Și în puțin timp s-au făcut cu toții bine.

Nu mai spun că Denis a fost copleșit de împărat cu bogății fără număr și a fost luat la curtea împărătească drept sfetnicul principal. Mai mult de atât, de atunci, toți copiii au vrut să aibă părul verde!

De ciudă că nu i-a reușit planul malefic, vrăjitorul a crăpat în mii de bucățele care au fost împrăștiate de vânt și nici numele nu a mai rămas din el!

Astfel se încheie povestea mea, iar dacă treceți prin acea împărăție, căutați-l pe Denis, care mai trăiește și acum, de n-o fi murit!

Ș-am încălecat pe-o șa, și v-am spus povestea-asa!

**Gangal Maria Patricia, clasa a VI-a, Școala Gimnazială Săcălaz,
Structura Beregsău Mare, prof. coordonator – Luțai Silvia**

Comoara din insulă

A fost odată, acum ceva timp, o fată pe nume Ileana. Ea avea doi prieteni, Ionuț și George. Într-o zi ca toate celelalte, Ileana găsește în podul casei sale o hartă care pare să ducă la o comoară îndepărtată. Fiind ea aventurieră în toată firea, îi sună pe ceilalți doi și le zice de hartă și comoară. S-au gândit să se ducă la o bibliotecă, să vadă dacă pot găsi ceva informații despre comoara de pe Insula Șerpilor. După 2 ore lungi de căutat, află despre legende care spun că ar exista îngropată pe acea insulă o comoară încă de pe vremea uriașilor. Mulți au încercat să o găsească, dar nu au reușit.

Ei însă... aveau o hartă!

S-au sfătuit și au hotărât să plece în marea aventură a vieții lor. Și-au făcut provizii și au pornit la drum, spre marea cea albastră. În port au închiriat o barcă și s-au îndreptat spre insulă. După câteva zile de navigat, au ajuns și au acostat într-un golfuleț. Doar ce au pășit pe insulă, când au auzit un zgomot teribil de arme de foc și de lupte. Nu au apucat să se dumirească, și au văzut venind spre ei în fugă un bărbat. Acesta i-a luat la rost, că ce caută acolo și le-a povestit că insula fusese atacată de un balaur roșu, care pretindea că e insula lui. Începuse să îi omoare pe locuitori și să facă prăpăd. Auzind acestea, cei trei au pus la cale un plan. Cu ajutorul hărții, ei au descoperit comoara fabuloasă, care era îngropată adânc într-o peșteră. Au luat comoara și au oferit-o balaurului, în schimbul insulei. Monstrul a luat comoara și a plecat, lăsându-i în pace pe oameni. Mare a fost recunoștința acestora pentru cei trei prieteni, care au devenit în ochii tuturor adevărați eroi. S-au întors acasă foarte fericiți că au putut salva acea insulă și pe locuitorii ei.

Și-am încălecat pe-o șarpe și v-am zis povestea mea.

**Mic Marius Gabriel, clasa a VII-a, Școala Gimnazială Săcălaz,
Structura Beregsău Mare, prof. coordonator – Luțai Silvia**

Nostalgie

Mintea mea refuză să accepte
trecerea timpului...

Lunile se șterg
Și anii trec ca vântul.

Ieri lumea era a mea
Îmi zâmbea cu toți dinții
Mereu fericită
Tristețea nu îmi vorbea limba.

Univers limitat
La parcuri, ursuleț de pluș,
prieteni de joacă și colegi.
Dar ce mare universul era!

Azi de ce
Lumea înseamnă mai mult?
Toate le-am avut,
Dar parcă s-au pierdut...

Gangal Patricia, clasa a VII-a Beregsău Mare, prof. coord. Luțai Silvia

Primăvara

Primăvara a venit,
Pe toți ne-a înveselit,
Copacii au înverzit,
Florile au înflorit,
Iepurașul va veni,
Bucurați-vă copii!

Cântece de păsări răsună
Suntem plini de voie bună
Flori frumos colorate
Și intens înmiresmate
Parcă sunt într-un tablou pictate
Cu culori pastelate.

O baghetă de-aș avea
Aș face ca primăvara
Totdeauna să rămână
Cu cântece și voie bună
Feriți să fim mereu,
Asta chiar nu ar fi greu

de Izabela-Maria Dănilă, clasa a V-a B, prof. coordonator **CHILIBAN CAMELIA**

Insula magică

A fost odată ca niciodată, într-un regat îndepărtat numit Regatul Soarelui, o insulă fermecată, unde puteai să cânti ca o privighetoare.

Pe această insulă, existau pasări frumoase, zâne și unicorni. Acele creaturi erau atât de frumoase, încât când te uitai la ele, rămâneai vrăjit. Unicornii erau albi și frumoși, în timp ce zânele erau mici și gingașe. Iar când una dintre zâne plângea, lacrimile sale se transformau în lacrimi albastre.

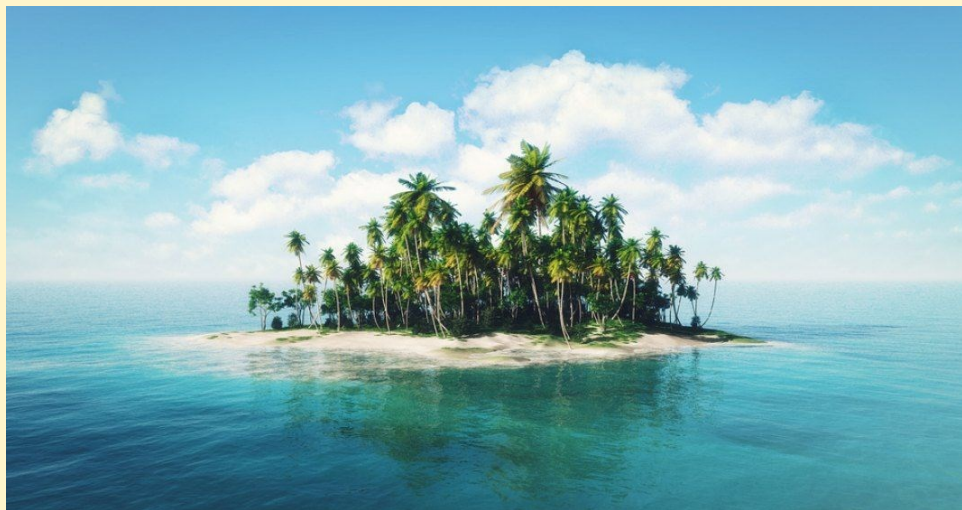
Păsările cântau așa de frumos, încât când le auzai, îți venea să dansezi tot timpul. Într-o zi, una din prințesele regatului învecinat, numită Constantina, a dorit să viziteze insula fermecată. Prințesa era atât de frumoasă, încât lumea când o vedea, se îndrăgostea de ea. Această prințesă avea părul de aur, buzele roșii ca rubinul, ochii verzi ca smaraldul, iar pielea albă ca zăpada. Prințesei îi plăcea să cânte la vioară și la flaut. Ea s-a consultat cu tatăl ei, dacă era de acord să meargă pe insula magică, să învețe să cânte ca o privighetoare. Regele a acceptat, deoarece și lui îi plăcea muzica. Astfel, prințesa a plecat spre tărâmul magic.

Ajunsă acolo, un vrăjitor rău a prins-o. Acesta dorea să o țină prizonieră până când tatăl său îi va da lui regatul în schimbul fiicei. Regele și regina, iubind-o foarte mult pe fata lor, au fost de acord să renunțe la regat pentru a-și salva fiica. Au mers și ei pe Insula Magică.

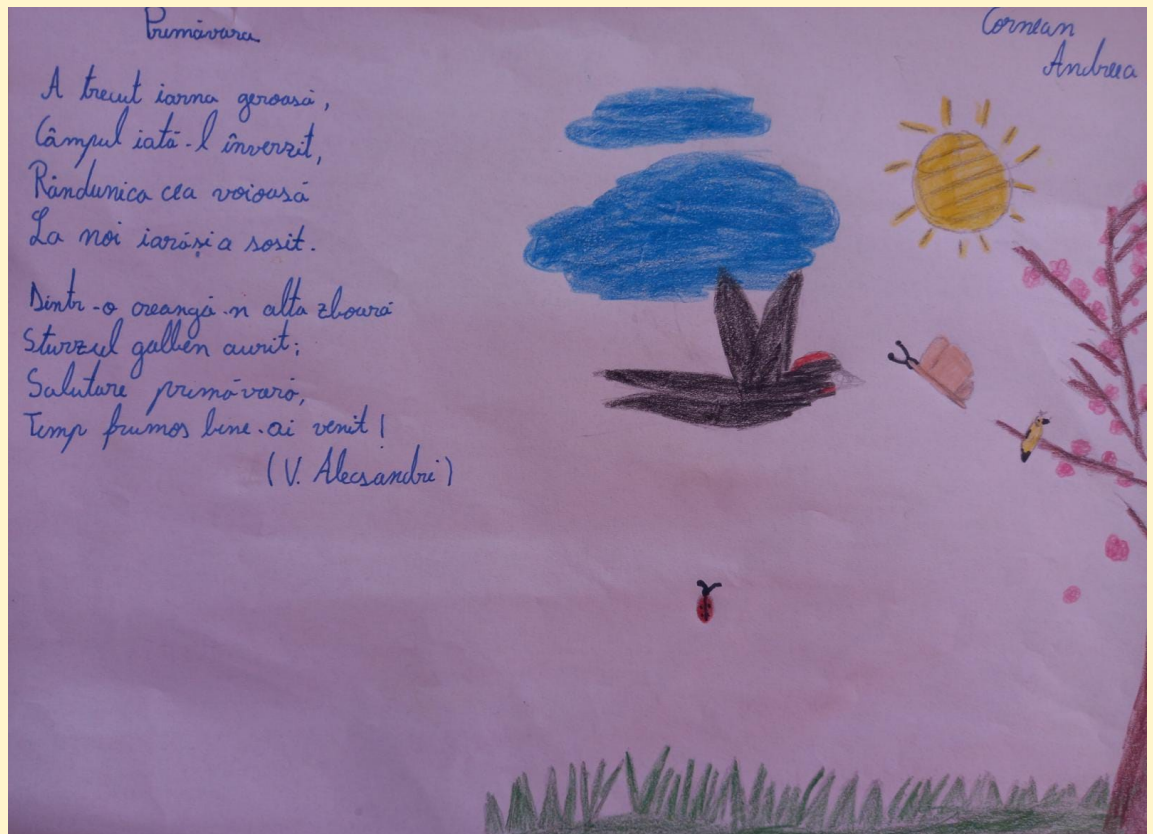
Vrăjitorul a pierit în scurt timp, iar familia regală s-a putut întoarce acasă, unde Constantina a fost o prințesă foarte iubită de poporul său. Ea învățase să cânte ca o privighetoare, spre încântarea tuturor.

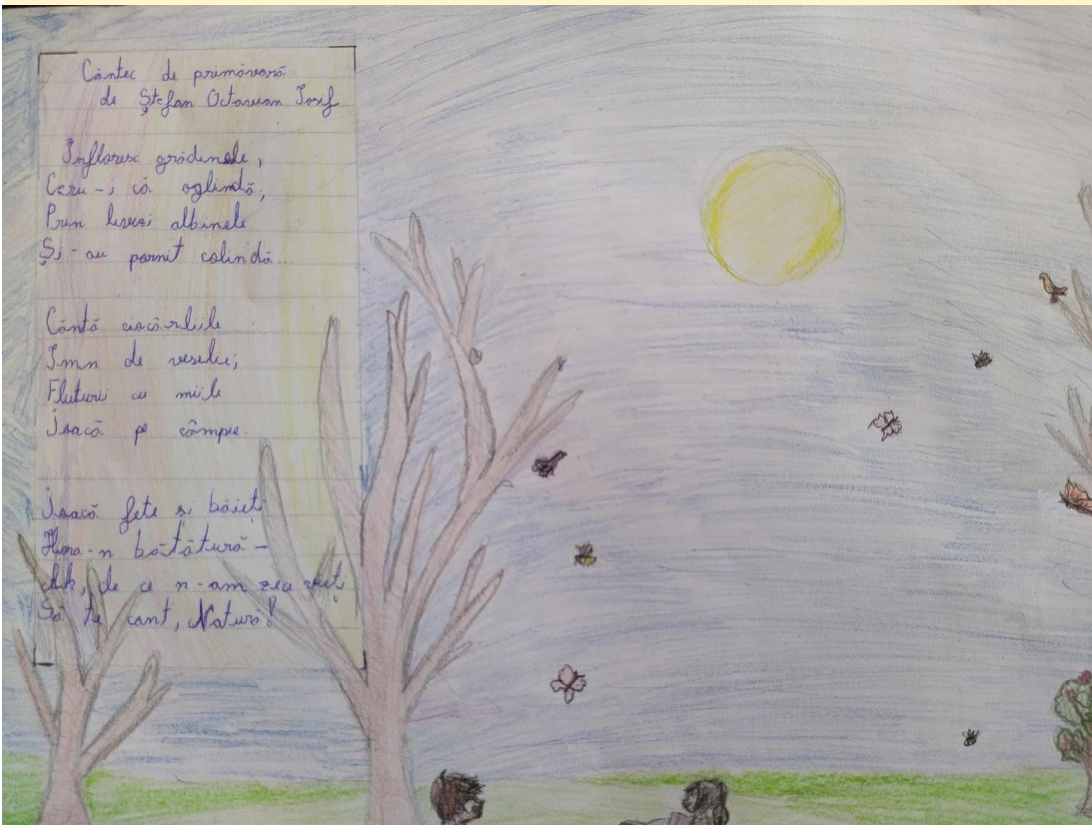
de Izabela-Maria Dănilă, clasa a V-a B, prof. coordonator CHILIBAN CAMELIA

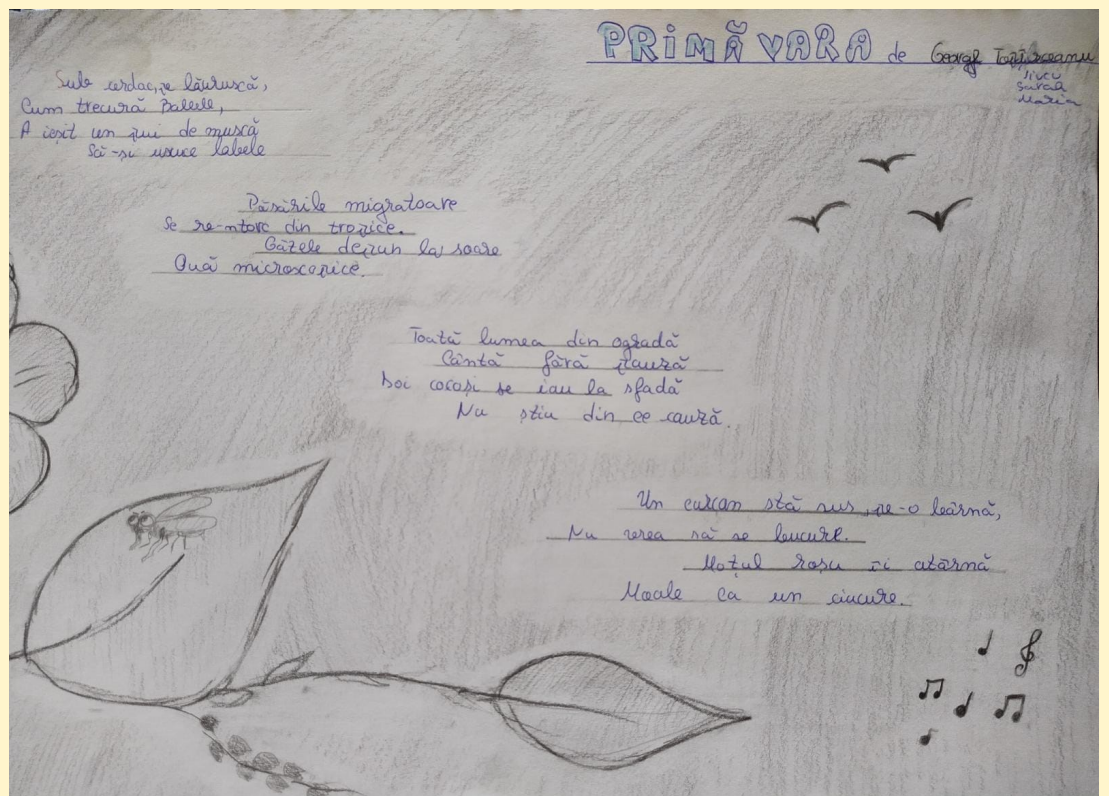
Cornean Andreea - VA

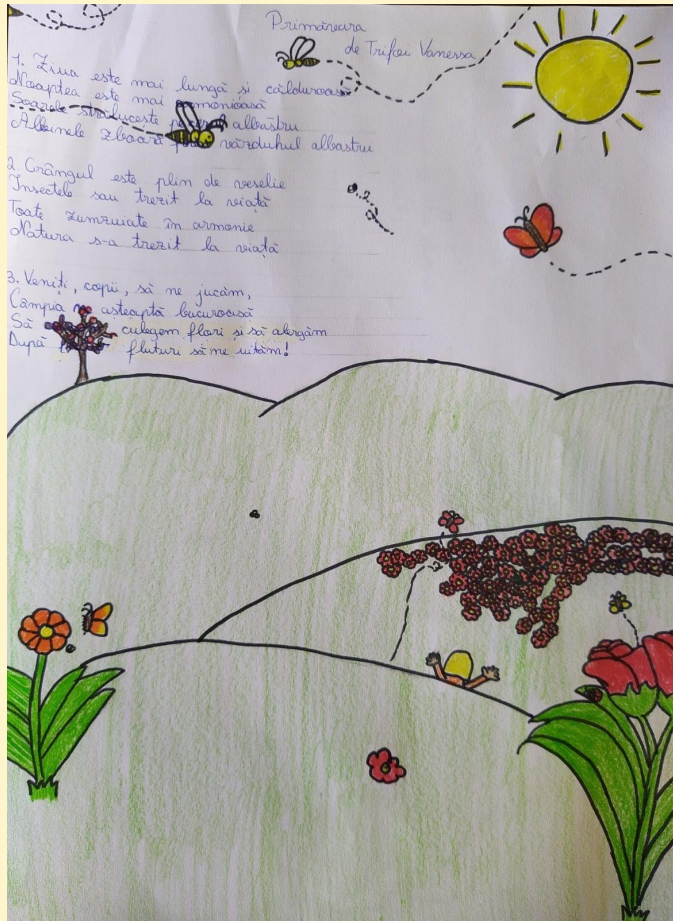

Jivcu Sarah, VIII B

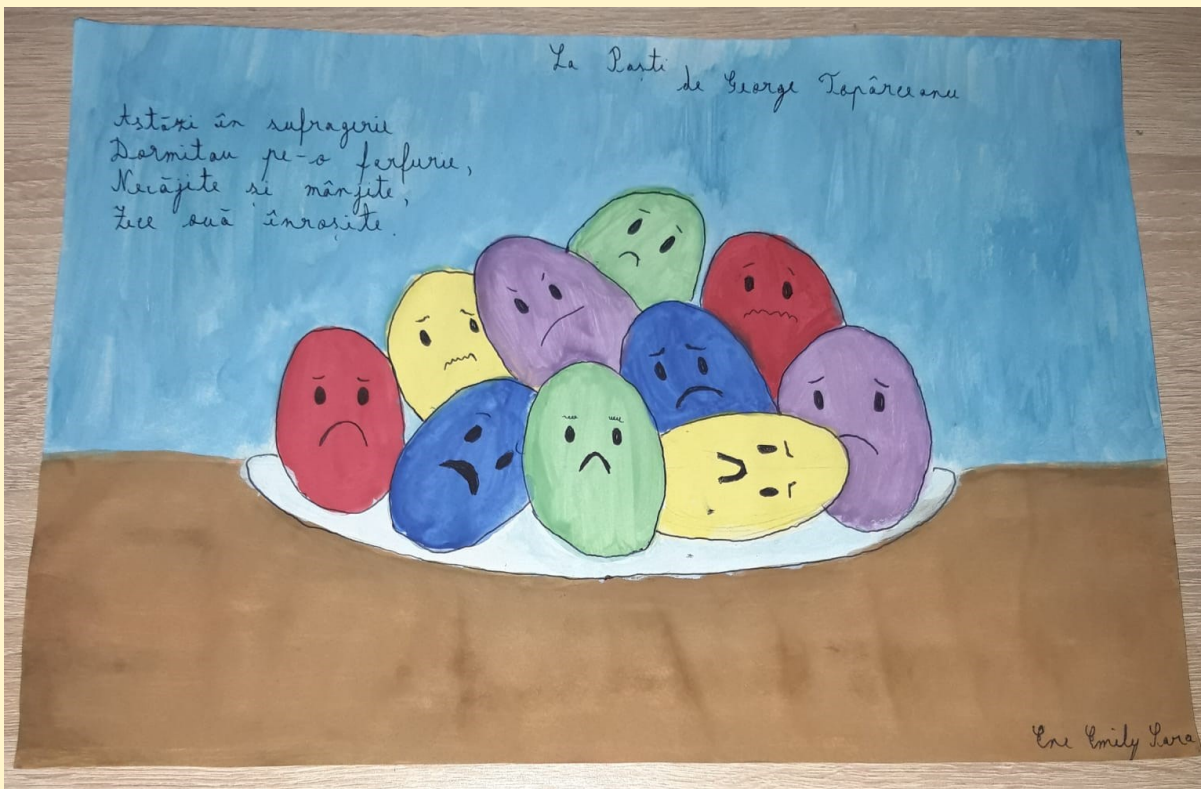
Prof. coord.
Chiliban Camelia

Trifoi Vanessa - VB

Ene Sara VIIIB

Turcitu Anamaria - VA

Primăvara

Primăvara a venit. Soarele este din nou vizibil pe cer. Adunăturile de nori grei de pe cer s-au mai răsfirat și până la urmă, s-au pierdut. Soarele, strălucitor ca diamantul și galben ca lumina unei lumânări alba aprinsă, a trezit vietușoarele mici. Albinele au început să zburde în putinele flori înflorite.

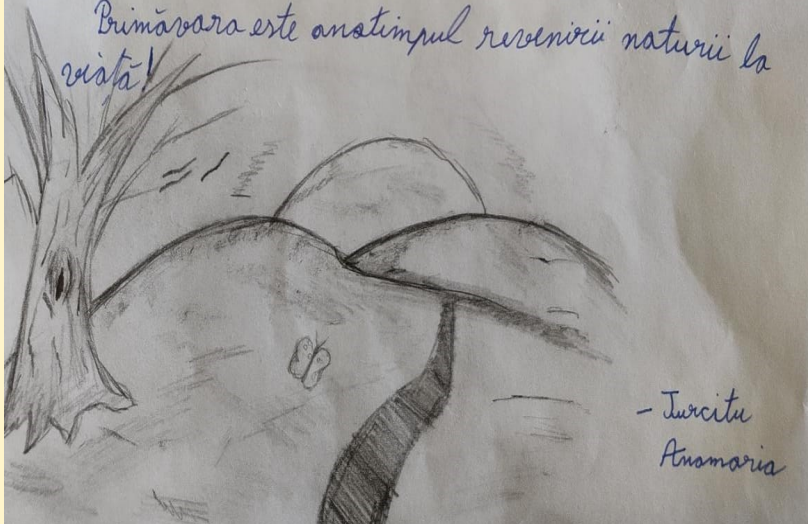
Chiscul alb a ieșit din pământul acoperit de zăpadă lăsată în urmă de iarnă.

Romii, străpșiți cu flori plătându-le, își lasă crengile purtate de adierea blândă a vântului.

Se aud glasurile duioase ale păsărilor, vestindu-și una altuia bucuria risirii primăverii.

De sub pământ, gândacii își croiesc drum la suprafață, în goana lor după hrană dor, și după căldura binefăcătoare a soarelui.

Primăvara este anotimpul renașterii naturii la viață!

Bunătate

O viață mai bună ne dorim,
Numai o clipă pe pământ
Dacă la ceilalți ne-am gândi,
Și-am avea un simțământ!

De-am gândi la lucruri bune,
Și de-am fi mai pozitivi
Viața n-ar fi-n tensiune,
Cât am fi noi de activi!

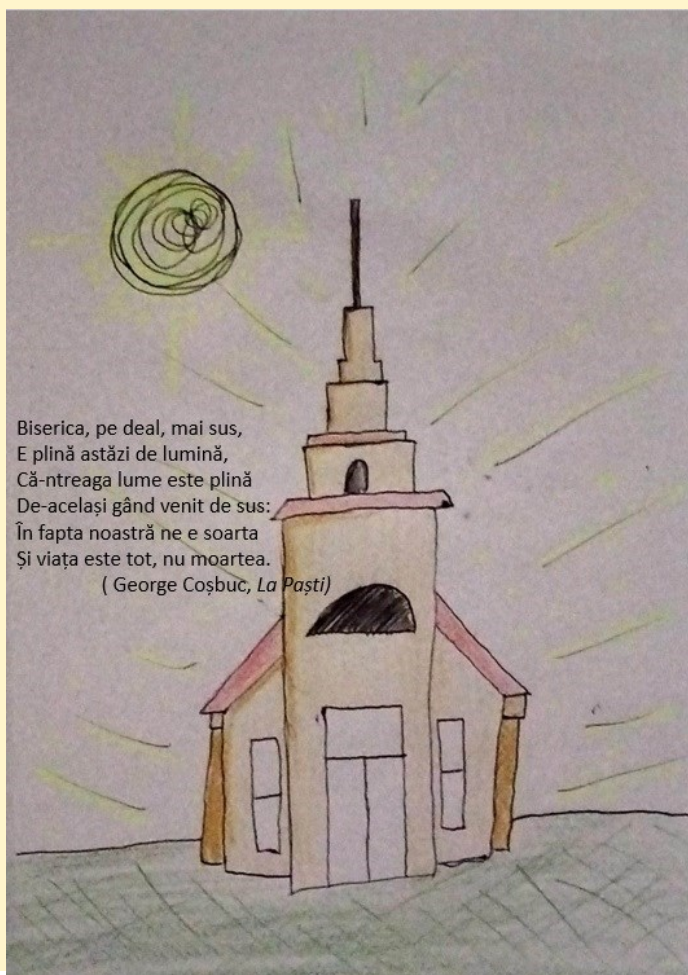
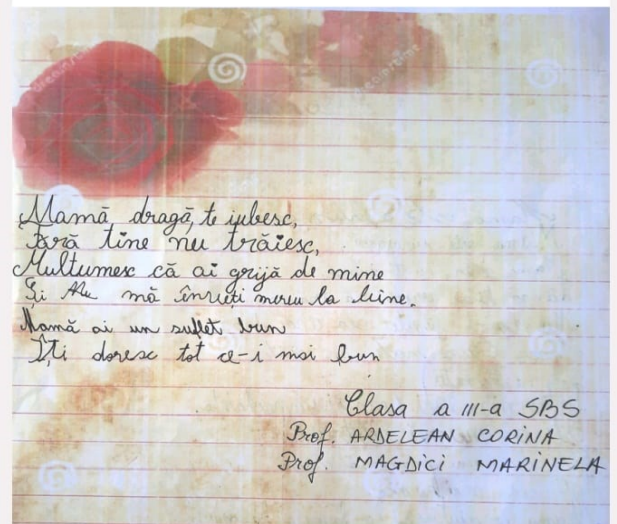
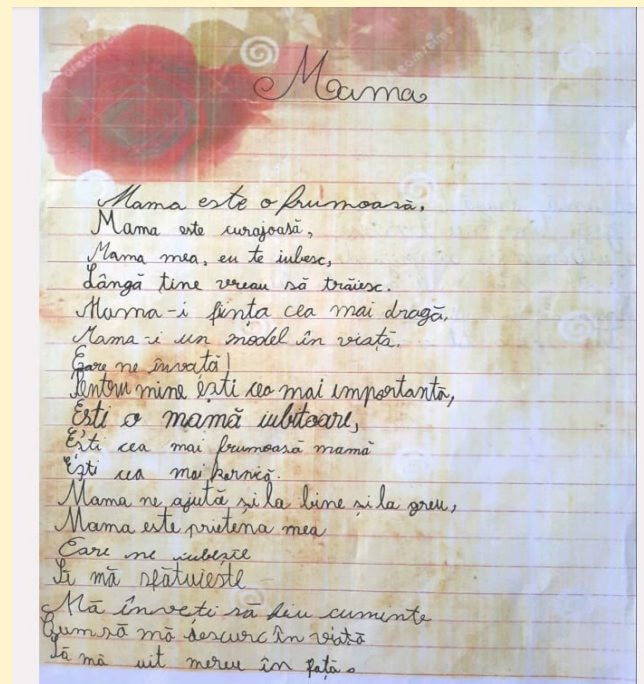
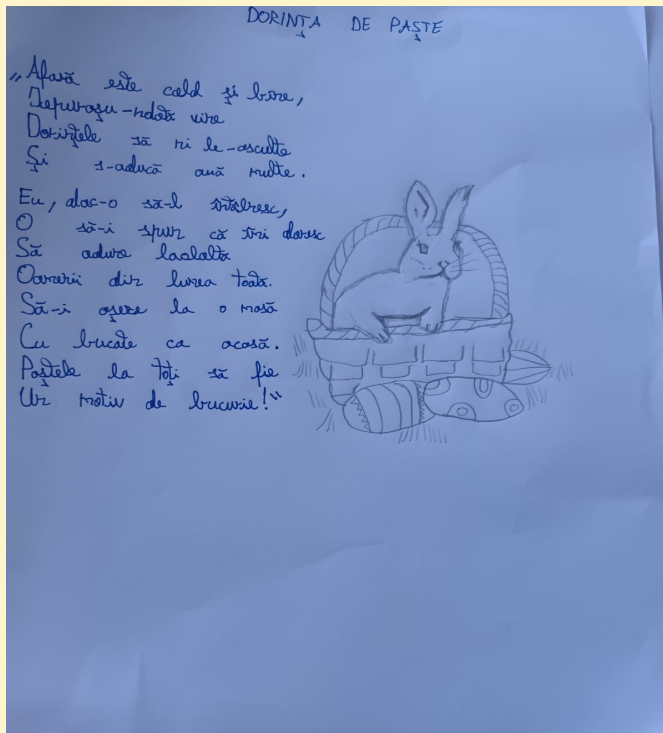
Da-ul nostru DA să fie,
Și însă sinceri de am fi
N-ar mai trebui o mie,
Cuvinte goale să rostim!

Silențioasă viața trece,
Doar o dată ne-am trezit
Că și floarea îmbătrânește
La momentul ei SORTIT!

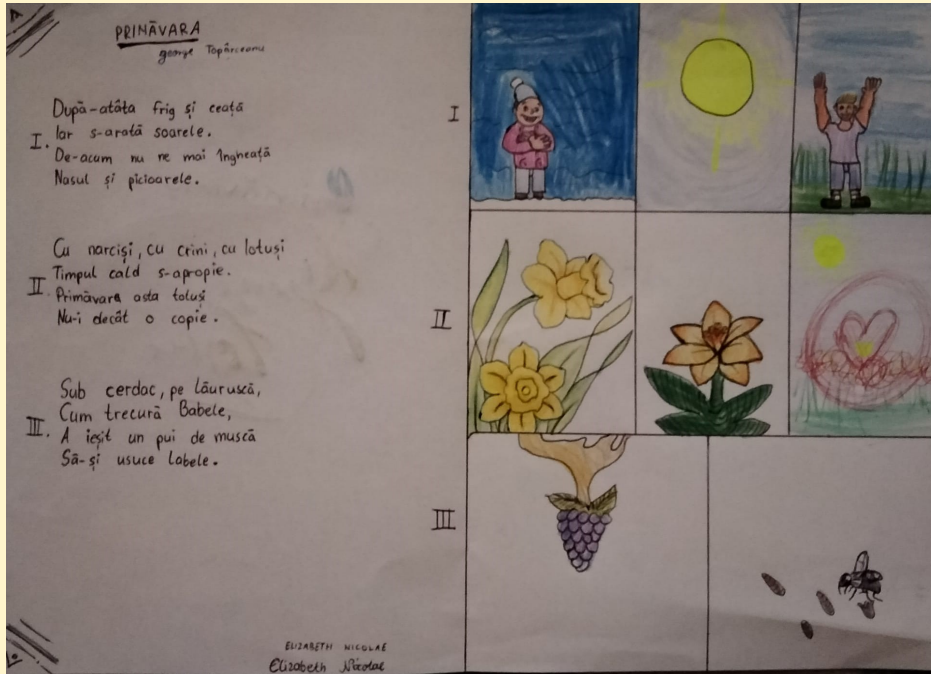
Istvan Nadia Delia
Prof. coord. Pecican Ovidiu

Prof. coord.
Chiliban Camelia

Oroșeanu Luca - VA

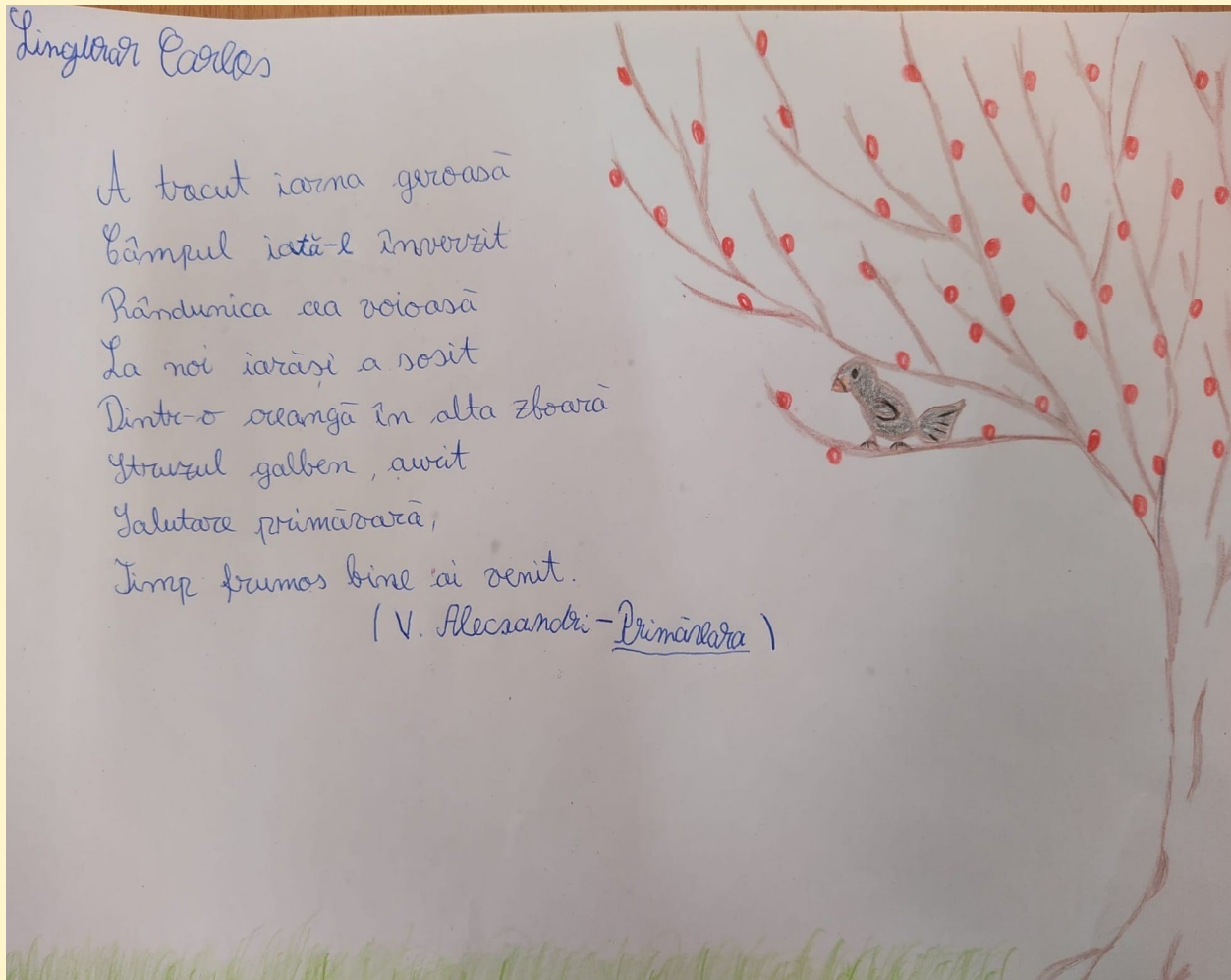

Elizabeth Nicolae VA

Elizabeth Nicolae VA

Lingurar Carlos - VA

ADRIAN GHENIE

CORPUL IMPOSIBIL

Expoziție de talie internațională, cu un pictor român

Adrian Ghenie este un pictor român contemporan, născut în 1977 la Baia Mare, care locuiește în Berlin.

În anul 2001 a absolvit Universitatea de Arte din Cluj-Napoca, și a fondat în 2005, împreună cu Mihai

Pop, *Galeria Plan B*, extinsă ulterior și în Berlin.

Plan B a organizat pavilionul românesc la Bienala de la Veneția din 2007, iar în 2008 a deschis un spațiu expozițional permanent la Berlin și o premieră pentru o galerie românească în străinătate, el fiind considerat unul dintre reprezentanții noului val al artei vizuale românești.

În iulie 2014, tabloul „The Fake Rothko”, pictură realizată în ulei pe pânză - semnată și datată 2010, a fost cumpărat cu 1,77 milioane de euro (1,43 de milioane de lire sterline).^[8]

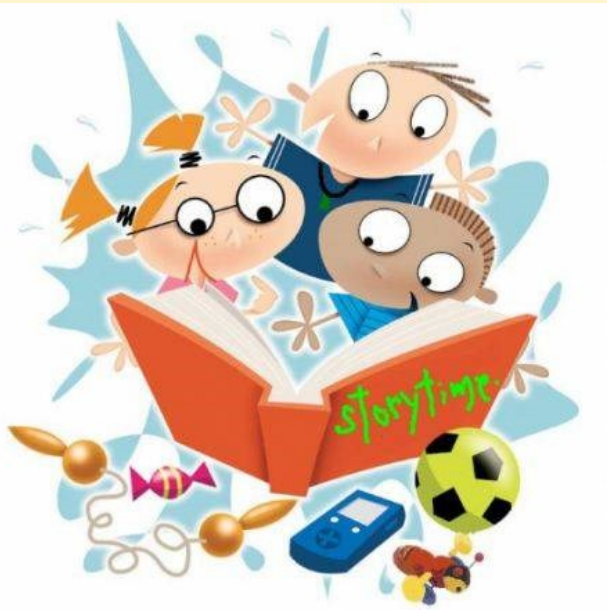
În 10 februarie 2016, tabloul "The Sunflowers in 1937", pictura inspirată de lucrarea celebrului pictor Vincent van Gogh "Floarea Soarelui" a fost vândută prin celebra casa londoneză de licitații Sotheby's la prețul de 3.117.000 de lire sterline, stabilind un record pentru artistul român.^{[10][11]}

Lucrarea "Lidless Eye", datată 2016-2018, a fost vândută în 2019, la Hong Kong, într-o licitație a casei Sotheby's, pentru prețul final de 54,92 milioane de dolari Hong Kong, echivalentul a 6 milioane de euro.

Astăzi, 20.04.2023, am onoarea, și norocul, de a vedea expoziția sa de la Timișoara- "Corpul imposibil".

Prof. Samoilă- Manea Mariana

„SĂ NE JUCĂM!”

JOCURI - LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

La vârsta preșcolară jocul are o dublă semnificație. Pe de o parte, el este cadrul în care se manifestă, se exteriorizează întreaga viață psihică a copilului, în joc copilul exprimându-și cunoștințele, emoțiile, satisfăcându-și dorințele și eliberându-se, descărcându-se tensional. Pe de altă parte, jocul constituie principalul instrument de formare și dezvoltare a capacităților psihice, acestea neputând fi concepute și imaginate în afara jocului. Jocul formează, dezvoltă și restructurează întreaga viață psihică a copilului. Jucându-se cu obiecte, copilul își dezvoltă percepțiile de formă, mărime, culoare, greutate, își

dezvoltă capacitatea de observare. Prin joc se dezvoltă activitatea voluntară, își dezvoltă însușirile voinței: răbdare, perseverență, stăpânire de sine. Tot în joc sunt modelate însușirile și trăsăturile de personalitate: respectul față de ceilalți, responsabilitatea, cinstea, curajul, corectitudinea etc.

O arie largă de răspândire o au la vârsta preșcolară jocurile cu reguli, al căror principal scop este exersarea îndemnării și formarea deprinderilor motrice. De cele mai multe ori elementul și atmosfera de joc sunt realizate prin intermediul întrecerii. Pe parcursul vârstei preșcolare, jocurile de mișcare evoluează atât sub aspectul complexității subiectului și regulilor, cât și a modului de organizare a copiilor în joc.

Jocurile de mișcare utilizate în activitatea de educație fizică au conținuturi și orientări multiple și îmbracă forme de organizare și desfășurare foarte variate. Numite și dinamice, jocurile de mișcare se clasifică după deprinderea motrică pe care o formează: mers, alergare, săritură, aruncare și prindere, echilibru, cățărare-coborâre, tracțiuni, împingeri și transport de greutate. Ele au anumite caracteristici, cum ar fi:

- permit manifestarea complexă și favorizează dezvoltarea simultană a deprinderilor motrice de bază;
- presupun colaborare, cooperare cu colegii de joacă, armonizarea intereselor, asumarea unor responsabilități;
- situațiile favorabile sau nefavorabile care apar pe parcursul jocului lasă urme adânci asupra personalității copilului;
- emoțiile și sentimentele, stările afective trăite și celelalte procese psihice prezente în aceste împrejurări sunt proprii fiecărui copil, dar în același timp, comune grupei din care face parte;
- impun colectivului respectarea disciplinei, a regulilor de întrecere;

permit manifestarea inițiativei, independenței în acțiune, a spiritului de observație;

educă competitivitatea.

În organizarea și desfășurarea jocurilor de mișcare educatoarea trebuie să respecte anumite cerințe, cum ar fi: selecționarea judicioasă a jocurilor în vederea îndeplinirii întocmai a sarcinilor instructiv-educative;

să corespundă particularităților somato-funcționale și psihice ale copiilor;

să țină seama de condițiile materiale și mediul în care se desfășoară;

să impună respectarea de către toți copiii a regulilor de joc și să stimuleze spiritul de colaborare între participanți;

să cultive respectul față de adevăr;

să asigure echilibrul valoric al echipelor;

să asigure participarea activă a tuturor copiilor.

Explicarea și demonstrarea jocului

Explicarea trebuie să fie clară, succintă, făcută pe un ton potrivit, să fie accesibilă, evitându-se deplasările celui care explică. Se va spune: denumirea jocului, conținutul, pe scurt, principalele reguli, precizări cu privire la stabilirea învingătorului, urmărirea fiecărui participant, comenzile pentru începere, desfășurare și final.

Explicația va fi însoțită de demonstrație.

În timpul explicației și demonstrației, grupa va fi astfel așezată, încât să poată urmări demonstrația. Pentru a vedea gradul de înțelegere a regulilor, educatoarea poate întreba câțiva copii, sau le poate cere să efectueze o parte din acțiuni (jocul de probă).

Desfășurarea jocului

Începe la un anumit semnal dat de educatoare, după ce aceasta s-a convins că toți copiii sunt pe locurile lor și au înțeles jocul. În continuare va urmări desfășurarea jocului, având grijă să fie respectate regulile acestuia, stimulând spiritul de inițiativă, atenționând pe cei care încearcă să încalce regulile. Respectarea regulilor și

sarcinilor de joc, a normelor de conduită față de adversar contribuie la realizarea unei atmosfere agreabile. În timpul jocului se creează o stare emoțională de bucurie. Arbitrajul trebuie să fie corect, nepărtinitor. Un joc bine conceput este capabil să mobilizeze toate forțele, să mențină treaz interesul copiilor, să atingă maximum de eficiență.

În jocuri , oboseala fizică trebuie evitată , iar copiii trebuie supravegheați cu mare atenție ,ferindu-i de mișcări neîndemânatică.Orice joc atrăgător înseamnă un eveniment îmbucurător în viața copiilor. Pe copii îi încântă executarea mișcărilor jocului și participarea lui la activitatea colectivă ,mai ales când acestea îi aduc impresii noi.

Terminarea jocului

Se face prin anunțarea încheierii acestuia, prin aprecieri generale și individuale și comunicând rezultatul întrecerii, în cazul în care jocul s-a desfășurat sub formă de concurs. Stabilirea rezultatului trebuie făcută obiectiv, evitându-se aprecierile care ar putea descuraja pe cei învinși.

Prin marea lor varietate, jocurile de mișcare sunt mijloace eficiente de dezvoltare a fizicului și psihicului, un important mijloc de educație.

***Prof.înv. preșcolar,
Videscu Laura***

PASTILA DE LIMBĂ

„BUNĂ!”

De multă vreme deja tendința adolescenților și a copiilor este să reducă cuvintele atât în scriere, cât și în exprimarea orală. Mereu grăbiți, mânați și ei de „secolul vitezei”, dau, mai ales conversației scrise, imaginea unui limbaj codificat.

Pe telefoanele mobile dai mereu de un asemenea dialog:

„Sal! Cf?

Bn! Mă uit pe yt.

Io îs pe Fb.

Jmek! Îi ceva fresh?

No. Stau așa pe comp...

LOL! Nb!

Vb.”

Sunt convinsă că voi, elevii, ați înțeles mesajul imediat. Totuși, un asemenea mesaj este de evitat atunci când comunică cu persoane care nu vă sunt foarte apropiate sau de aceeași vârstă. De asemenea, e foarte important să vorbești/să scrii corect („eu”, nu „io”; „sunt”, nu „îs” etc.). Limba română este o limbă frumoasă, care se formează de 2000 de ani. Avem datoria față de bunicii și străbunicii noștri să o folosim cât mai corect și cu mândrie.

Să luăm exemplul salutului din fiecare zi. Ca profesor, sunt salutată frecvent de o parte dintre copii cu „Bună!”

„Bună”....ce? Sunt eu o persoană bună sau ziua/ seara/ dimineața o fi bună doar pe jumătate? Dacă dorim cu adevărat să fim respectuoși trebuie să începem prin a oferi un salut complet: „Bună ziua!”, „Bună dimineața!”, „Bună seara!” etc.

Frecvent aud și exprimări de felul: „M-am plimbat din Unirii, până în Libertății...” (Corect: „M-am plimbat din Piața Unirii, până în Piața Libertății...”) Numele proprii ale unor locații se scriu/se rostesc, în acest caz, în întregime, pentru a nu se crea confuzie.

Vă recomand tuturor să studiați cartea Aureliei Marinescu, „Codul bunelor maniere” sau alte cărți cu aceeași tematică. Vă va ajuta să vă construiți o frumoasă imagine de sine. Iată ce puteți învăța, cel puțin în privința salutului:

-Orice salut e o formă de politețe.

- La sat toți oamenii se salută între ei. Până nu demult, așa a fost și la noi în Săcălaz. În ultimii ani însă populația a crescut simțitor, venind multe familii din alte localități. Nu-i mai cunoaștem pe toți cei cu care ne întâlnim, ceea ce a dus și la omiterea salutului pe stradă. La oraș, unde e o populație mai numeroasă, salutăm doar cunoscuții.

Cine salută primul?

-Tânărul salută persoana mai în vârstă. Tânăra, de asemenea, o salută pe doamna mai în vârstă.

-Bărbatul salută doamnele/domnișoarele.

-Două persoane de același sex și de aceeași vârstă se salută simultan.

-Nou-venitul pe cei care sunt deja adunați.

-La serviciu, „inferiorul pe superior, dacă sunt bărbați. Dacă inferiorul e femeie, tot bărbatul va saluta primul.” (A. Marinescu)

Salutul trebuie să fie „întreg” și însoțit de o ușoară aplecare a capului. Doamnele/domnișoarele răspund tot cu un salut, însoțit de un surâs și de o ușoară aplecare a capului.

Așadar, haideți să folosim limba română la capacitate maximă! Folosirea doar a unor sunete/litere în exprimare nu doar o slăbesc, ci și modifică mesajul pentru necunoscători.

PROF. RAMONA ONOFREI

Cu sau fără "-i"?

Există o greșeală de scriere pe care multă lume o face, din neștiință sau din neatenție. "Acelaș om" sau "același om"? Văzându-le împreună veți alege imediat varianta corectă, dar foarte mulți ezită atunci când scriu "același" în grabă, într-o situație de comunicare concretă. Varianta corectă este: "același". Scris cu "-i"

final.

De multe ori uităm să îl notăm pentru că este un "-i" șoptit, nu este un sunet plin, care să se audă puternic. Sau avem impresia, în mod eronat, că este o desinență de plural, și atunci nu are ce să caute la singular. Ne gândim la cuvinte ca bebeluș sau bătauș, care au pluralul în i. Doar că în cazul lui "același", -i face parte din cuvânt la singular, nu e o desinență de plural, deci trebuie notat.

Suntem tentați să scriem greșit și alte cuvinte asemănătoare: de pildă "totuș" în loc de "totuși". Sau "el însuș" în loc de "el însuși". Tot pentru că acel -i final este șoptit, nu se aude puternic. Corecte sunt însă formele scrise cu "-i".

Culmea e că facem și greșeala inversă. Scriem cu "-i" acolo unde nu este cazul. De exemplu, am văzut de curând un colet sosit pe adresa școlii unde județul nostru era ortografiat "Timiși" în loc de "Timiș". Alte situații ar fi: "un copil drăgălași". Forma corectă a adjectivului la singular este "drăgălaș", fără -i. Cei care greșesc fac o confuzie între succesiunea "și" și alăturarea ș+i, în care "-ș" face parte din radicalul cuvântului, iar "-i" este desinență de plural.

Condiționalul-optativ al verbelor are în componență verbul auxiliar care la persoana I singular are forma "aș" și nici decum "ași" citi, vorbi, mânca, etc. Tot fără "-i" scriem la singular și aceste cuvinte: papanăș, bebeluș și pescăruș.

Concluzia de azi? Scriem corect "același copilaș drăgălaș". Grijă mare cum scriem aceste cuvinte cu "ș" care pentru unii par foarte complicate.

PROF. PECICAN OVIDIU

Despre cele două sisteme

Ptolemeu a fost un matematician, fizician, filosof și astronom antic. A scris în limba greacă, dar se pare că a fost cetățean roman din epoca elenistică tardivă în timpul stăpânirii romane a Egiptului, ale cărui teorii au dominat știința până în secolul al XVI-lea. Ptolemeu și-a petrecut cea mai mare parte a vieții în Alexandria, unde și-a desfășurat activitatea științifică. Ptolemeu a scris în limba greacă *Mathematike Syntaxis* (*Tratat de matematică*), iar mai târziu opera sa fundamentală *Megiste Syntaxis* (*Marele tratat*), care a fost la început transmisă posterității prin intermediul unei traduceri în limba arabă, cu titlul *al-Majisti*, devenit *Almageste*. Acest tratat a constituit lucrarea de bază a astronomiei în timpul Evului mediu și cuprindea, pe lângă un catalog al stelelor cunoscute, o expunere amănunțită a reprezentării geocentrice a Universului.

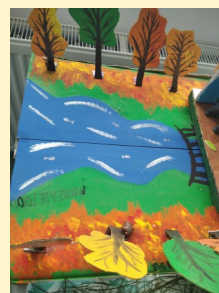
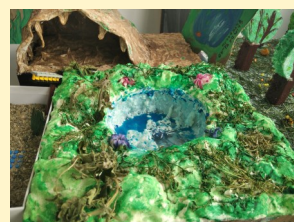
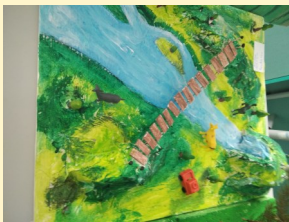
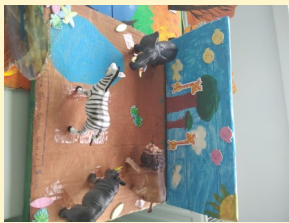
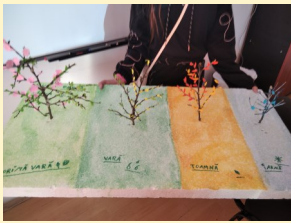
Geocentrismul este o teorie cosmologică în care centrul Universului este Pământul. Modelul geocentric a fost cel mai răspândită teorie, datorită faptului că pentru toți observatorii Soarele și planetele păreau a se roti în jurul Pământului, în timp ce observatorul constata că Pământul rămânea static. Singura excepție de la regula primordialității clare a unui sistem geocentric este cel al civilizației grecești, unde ideile geocentrice (Pitagora, Platon, Aristotel) au apărut relativ simultan cu cele heliocentrice (Filolaus, Ictas, Aristarh). Filozofii greci precum Thales, Anaximandru și Anaximene considerau Pământul a fi plat și fix, restul corpurilor cerești cunoscute rotindu-se în jurul lui. Aceasta este teoria heliocentrismului, teorie potrivit căreia Soarele (gr. Helios) este centrul Universului restul planetelor fiind cele care se rotesc în jurul acesteia. Nicolaus Copernic este cel ce a compilat lucrările astronomilor anteriori și a propus teoria potrivit căreia Soarele este în centrul sistemului solar. Edwin Hubble (1889 – 1953) a așezat planeta Pământ pe locul al treilea de la Soare. El și-a imaginat că Pământul se rotește în jurul axei sale, iar stelele nu se rotesc în jurul Pământului. Calendarul este sistem de impartire a timpului în ani, luni și zile în funcție de fenomenele periodice ale naturii. Cele mai cunoscute sunt calendarul Iulian și cel Gregorian diferențele dintre acestea va fi tema de discuție viitoare.

PROF. FLORENTIN GANCEA

Lucrări practice la biologie

Elevii claselor a VA și VB de la Școala Gimnazială Săcălaz și cei din clasa a V-a de la Școala Gimnazială Beregsău Mare au realizat machete minunate despre ecosistemele terestre și acvatice de pe Terra, ca o aplicație la lecțiile studiate la orele de biologie.

Apoi au realizat câte o expoziție la fiecare din cele două școli, împreună cu doamna profesoară de biologie Brănescu Argentina Laura, astfel încât cunoștințele lor aplicate să fie admirate și să le fie de folos și elevilor din alte clase.

Lucrări practice la geografie

Aplicație practică la lecția „Vulcanii și cutremurele”,
Clasa a V-a A Școala Gimnazială Săcălaz, prof. Țigă Daniel

VULCANII MĂRII „DEMIURGI AI NATURII”

Atunci când ne gândim la vulcani, primul lucru ce apare imediat în mintea umană, a unui om de rând, este acela privitor la distrugerile masive ce survin ulterior unei erupții indiferent dacă acea erupție este una de amploare mondială sau națională.

Totuși, ar fi bine de precizat că o erupție are și o latură pozitivă; de altfel unii specialiști afirmă că dacă vulcanii nu ar fi existat nici omenirea nu ar fi existat și nu ar mai fi existat o așa mare biodiversitate..

De a lungul istoriei, planeta noastră a fost zguduită de foarte multe astfel de evenimente, fiecare punându-și amprenta asupra mediului înconjurător într-un fel clar.

Tambora, 1815

Cea mai mare erupție vulcanică documentată vreodată a avut loc în anul 1815 în zona Indoneziei de azi, pe insula Sumbawa. Incidentul a făcut atunci 100.000 de victime, dar erupția a afectat, pe termen lung, întreaga populație a globului: din cauza milioane de tone de cenușă vulcanică eliberate în atmosferă, a avut loc o scădere a temperaturii la nivel global, iar 1816 a ajuns să fie cunoscut, din acest motiv, drept anul fără vară. Această schimbare climatică a avut drept consecință importantă foametea în foarte multe regiuni.

Krakatoa, 1883

Una dintre cele mai cunoscute erupții din istorie este cea din 1883, când vulcanul Krakatoa, aflat între insulele Java și Sumatra, a erupt cu o forță de 13.000 de ori mai mare decât cea a bombei atomice de la Hiroshima. 36.000 de oameni au murit, iar explozia deține recordul pentru cel mai zgomotos sunet auzit vreodată – sunetul a putut fi auzit la peste 5000 km depărtare. Majoritatea victimelor au pierit atunci nu din cauza erupției propriu-zise, ci din cauza tsunamiului pe care aceasta l-a cauzat (s-au produs valuri de peste 40m înălțime).

Vezuviu, 79 d.Hr.

Erupția faimosului vulcan italian a rămas în istorie datorită documentării sale în istoria Imperiului Roman. Vezuviul, singurul vulcan activ de pe continentul european, a erupt în anul 79 și a omorât peste 16.000 de oameni, distrugând orașele Herculaneum și Pompeii. Cele două orașe îngropate sub cenușa vulcanului sunt astăzi mari atracții turistice, după ce, în secolul XIX, au fost excavate, iar arheologii au scos la iveală ruinele romane și rămășițele umane prezervate sub cenușă. De atunci, Vezuviul a mai erupt de 30 de ori, însă niciodată la fel de puternic ca în anul 79, dar specialiștii se așteaptă ca următoarea erupție a vulcanului să fie dezastruoasă, punând în pericol 600.000 de vieți.

Nevado del Ruiz, 1985

Una dintre marile erupții vulcanice recente a avut loc în 1985 în Columbia. Cunoscută drept tragedia de la Armero, după numele orașului distrus atunci, erupția vulcanului Nevado del Ruiz din Anzi a ucis cel puțin 23.000 de persoane. Acesta a fost cel mai mare dezastru natural din istoria Columbiei, iar daunele au fost estimate la 1 miliard de dolari.

O serie de evenimente vulcanice ce au avut loc la Eyjafjallajökull în Islanda în martie-aprilie 2010. Activitatea seismică a început la sfârșitul anului 2009, vulcanul erupând după aproape 200 de ani de inactivitate la 20 martie 2010. Vulcanul, care are o înălțime de 1666 m, este acoperit de o calotă glacială de 200 m grosime. Efectele pe termen lung sunt multe... Poluarea mediului înconjurător cu fluor poate avea efecte negative asupra animalelor, în special al oilor. Otrăvirea cu fluor poate începe deja de la un conținut de fluor în alimentație de 25 ppm. La o concentrație de 250 ppm moartea poate avea loc după câteva zile. Blocarea aeroporturilor din cea mai mare parte a Europei ceea ce a dus la paralizarea traficului aerian, pe o perioada de 5 zile, din cauza norilor de cenușă din atmosferă.

Însă care sunt efectele benefice ale vulcanilor....?

Cenușa vulcanică conține o multitudine de nutrienți și minerale, care susțin viața plantelor și fertilizează solul. Cenușa produsă de vulcani este foarte ușoară, ceea ce înseamnă că poate acoperi o suprafață mare și poate fi absorbită rapid. Acest lucru înseamnă că cenușa vulcanică poate fertiliza în mod natural suprafețe mari de pământ atunci când sunt emise, ceea ce susține, la rândul lor, producția de plante. Persoanele

care locuiesc în apropierea vulcanilor din Indonezia, Filipine, Japonia și alte locații se bazează pe solurile vulcanice fertile în scopuri agricole. Cenușa vulcanică este, de asemenea, utilizată pe scară largă în aplicații comerciale. Este extrasă în partea de vest a Statelor Unite și este folosită, împreună cu piatra ponce, pentru a face săpunuri de mână și detergenți de uz casnic. Calitățile fine de cenușă vulcanică sunt, de asemenea, folosite pentru a crea articole de artizanat și produse din lemn.

Pe lângă fabricarea produselor de uz casnic, cenușa vulcanică este utilizată în scopuri comerciale și industriale. Când se amestecă cu tei de la Roma, de exemplu, cenușa vulcanică creează beton, utilizat în clădiri comerciale și rezidențiale. De asemenea, cenușa vulcanică a fost furnizată pentru proiecte de construcție pe scară largă, cum ar fi barajele de construcție din California și Oklahoma. Perlitul, care este un geam vulcanic, este, de asemenea, utilizat în scopuri de construcție.

După o serie de explicații, mai simple, oferite elevilor despre vulcani, ca urmare a curiozității manifestate de către elevii mei, în timpul orei de geografie, la momentul în care am discutat despre vulcani, am considerat că un experiment în acest sens, ar ajuta mult mai mult în înțelegerea fenomenului...și iată că pentru scurt timp, au devenit „Micii vulcanologi”.

PROF. ȚIGLĂ DANIEL

Generațiile de orașe din România

După cum se poate observa și în cadrul hărții de la fig. 1, în cadrul României găsim un total de 315 orașe și municipii. Dintre acestea, majoritatea se găsesc în cadrul categoriei 8 – orașele socialiste și cele mai puține în cadrul categoriei 1 – orașele antice (foste porturi grecești). În continuare o să caracterizez fiecare categorie de orașe existentă în cadrul legendei hărții anterior menționate.

Orașe antice (foste cetăți și porturi grecești la Marea Neagră)

Procesul de colonizare grecească a Bazinului Mediteranean ce a început în secolul al VII-lea î.Hr. s-a datorat pe de o parte unor necesități de ordin economic (crearea unor piețe de desfacere pentru produsele originare din orașele Greciei sau Asiei Mici sau procurarea materiilor prime), iar pe de altă parte unor cerințe de ordin politic (lupte politice care au avut loc pe teritoriul acestor orașe, care au avut drept urmare izgonirea celor înfrânți). Acesta s-a concretizat, în cadrul țărmului vestic al Mării Negre prin construirea unor cetăți: Istros (Histria), Tomis (Constanța) și Callatis (Mangalia) pe teritoriul dobrogean de astăzi. Aceste orașe-cetăți, cu organizare specifică, care inițial aveau caracter statal, au constituit primele formațiuni cu caracter administrativ-teritorial de pe actualul teritoriu al României. Acestea erau conduse de un senat și de către propriile instituții. Teritoriul rural limitrof se afla sub administrarea și conducerea atentă a acestora (Săgeată, 2010).

Constanța (Tomis)

Este, în prezent, municipiul reședință de județ al județului omonim din provincia Dobrogea, România. Constanța este unul dintre cele mai vechi orașe (încă existente) de pe actualul teritoriu al României (www.romania.org – accesat în 19.12.2020). Constanța a fost fondată în urma colonizării grecești a bazinului Mării Negre de către coloniști milezieni în secolele VII-V î.Hr., sub numele de Tomis. Milezienii au găsit pe aceste locuri o așezare getică, noul oraș ajungând la nivelul unui polis de-abia în secolul IV-III î.Hr. Portul folosit de greci pentru comerțul cu locuitorii acestor regiuni (daci, sciți și celți) a permis dezvoltarea unui centru urbanistic. Tomis a devenit o parte a Imperiului Roman în anul 46, iar Publius Ovidius Naso, poetul roman, a fost exilat aici între anii 8–17 d.Hr., petrecându-și în Tomis ultimii opt ani din viață. Cetatea portuară a rezistat vremurilor tulburi din secolele al III-lea și al IV-lea, frământate de numeroase invazii gotice, scitice și hunice, devenind reședința provinciei Sciția Mică. După împărțirea Imperiului Roman, Tomis, împreună cu întreaga Sciția Mică, a revenit Imperiului roman de Răsărit și a fost redenumită Constantiana. A rămas o cetate și un port a Imperiului de Răsărit până în secolul al VII-lea, când a fost părăsită din cauza năvălirilor slavilor și proto-bulgarilor, care cuceresc Sciția Mică în anul 680 după bătălia de la Ongal. De-a lungul timpului, Constanța a făcut parte din mai multe structuri administrative de felul imperiilor, țărilor, provinciilor ș.a., după cum urmează: aceasta a fost o colonie grecească mileziană (între secolul al VI-lea și anul 44 î.Hr.), după care aceasta a făcut parte din Republica Romană (între anii 44 și 27 î.Hr.), urmând să facă parte din Imperiul Roman (între anii 27 î.Hr. și 285 d.Hr.), din Imperiul Roman de Răsărit (între anii 285 și 681), din Hanatul Bulgar de la Dunăre (între anii 681 și 864), din Țaratul Bulgar (între anii 864-918), din Imperiul Bizantin (între anii 918 și 1185), din Țaratul Vlaho-Bulgar (între anii 1185 și 1280), din Imperiul Bizantin – din nou (între anii 1280 și 1325), din Despotatul Dobrogei (între anii 1325 și 1389), din Țara Românească (între anii 1389 și 1418), din Imperiul Otoman (în perioada 1418-1878) și în România (din anul 1878 și până în prezent) (Boncu & Boncu, 1979).

În zilele noastre, Constanța rămâne cel mai important oraș portuar de pe coasta română a Mării Negre, și al doilea port la Marea Neagră ca mărime din Uniunea Europeană, după Varna. În ciuda importanței funcției turistice a municipiului, patrimoniul arhitectonic și cultural al acestuia a fost lăsat neîngrijit, precum atestă starea monumentelor din centrul istoric (cel mai cunoscut fiind Cazinoul), iar în anul 2015 orașul și-a pierdut titlul de al doilea obiectiv cel mai vizitat din țară după capitală, în defavoarea Brașovului (www.primaria-constanta.ro – accesat în 19.12.2020).

Mangalia (Callatis)

Acesta este un municipiu aflat în județul Constanța, provincia Dobrogea, România. Prima sa atestare documentară este făcută sub numele antic de Callatis (Callata în portulanele genoveze, uneori între paranteze sub Pangalla sau Pancalia). Callatis a fost o colonie a cetății grecești Heraclea Pontica din secolul al VI-lea înaintea erei noastre. Portul și jumătate din orașul din antichitate sunt acum acoperite de ape. În ciuda inevitabilelor războaie și schimbări de stăpâni, orașul a prosperat timp de 1200 de ani, uneori liber, alteori sub stăpânirile succesive ale perșilor, ale macedonenilor, ale dacilor, și ale romanilor, deveniți bizantini prin creștinare. Cetatea, însă, este distrusă odată cu năvălirea popoarelor migratoare din secolele VIII și IX, din ea rămânând o simplă așezare de pescari. Este parțial reclădită în secolul al XI-lea odată cu reintrarea Dobrogei sub stăpânirea bizantină, dar este distrusă din nou în 1225, arsă de data aceasta de tătari, care își stabilesc aici tabăra, cresc cai și oi și sunt stăpânii unui mic grup de pescari greci care pescuiesc pentru ei. Se pare că nici regatul vlaho-bulgar, nici despotatul Dobrogei, nici domnia lui Mircea cel Bătrân, nici lunga stăpânire turcească nu au schimbat această situație, adăugându-se doar un grup de lipoveni în secolul al XVIII-lea. Situația însă se schimbă odată cu alipirea Dobrogei la România în 1878. În perioada 1890-1892 localitatea a fost populată cu coloniști de origine germană, cunoscuți ca germani dobrogeni. Majoritatea au părăsit localitatea în 1940, fiind strămutați cu forța în Germania, sub lozinca Heim ins Reich (acasă în Reich) (Bonifaciu, 1983).

În zilele noastre, pe teritoriul UAT Mangalia găsim următoarele obiective turistice: Moscheea Esmahan Sultan, Muzeul de Arheologie Callatis, Monumentul Eroilor, Muzeul Marinei, Mormântul creștin cu psalmi, Herghelia Mangalia, Rezervația Naturală Hagieni, Biserica Sf. Mina, Portul Turistic, Peștera Movile, Pădurea Comorova, Movila Documaci, Mormântul cu papyrus, Edificiul Bizantin, Lacul Mangalia, Cetatea Callatis și Peștera Limanu (www.mangalia.ro – accesat în 19.12.2020).

Orașele dacice (geto-tracice)

În perioada cuprinsă între secolele VI î.Hr. și I d.Hr., cea mai mare parte a continentului european cunoscut, din Peninsula Iberică până la țărmurile Baltice, Peninsula Baltică și Asia mică era populată de triburile trace. Cele aflate în nordul Munților Balcani au fost numite de către romani iar de către greci geți, acestea formând o populație compactă din punct de vedere etnic, cultural și lingvistic, care vor asimila treptat atât populațiile anterioare, cât și pe cele care în decursul secolelor se vor abate asupra lor (cimerieni, sciți, celți etc.).

Acest fapt este asociat cu creșterea puterii economice și militare și a contribuit la încheierea lor statală, concretizată prin crearea primului stat dac independent și centralizat condus de către Burebista (circa 82-84 î.Hr.) care reunea teritoriile de la Munții Balcani, la Carpații Păduroși și din bazinul mijlociu al Dunării și al Cadrilaterului Bohem, până la litoralul Mării Negre cuprins fiind între gurile Bugului, până în sudul Burgasului de azi. După ce moartea lui Burebista a avut loc, un proces de fragmentare politică are loc, dacii revenind la o serie de mici regate ce își disputau supremația și superioritatea în cadrul vetrei dacice.

A doua perioadă de strălucire a statului geto-dac s-a produs după mai bine de un secol, sub conducerea lui Decebal (87-106 d.Hr.), acesta constituind un regat dacic nou și foarte puternic (Săgeată, 2010).

Coeziunea statului dac era dată și de o densă rețea de așezări omenești, atât cu caracter civil cât și cu unul militar (davae): Ziridava (Pecica) pe Valea Mureșului, Petrodava (Piatra Neamț) pe Valea Bistriței, Cumidava (Râșnov) în sudul Transilvaniei, dar și în zonele din Banat și Oltenia, în Munții Orăștiei găsim chiar capitala statului dac: Sarmizegetusa Regia.

Turda (Potaissa)

Turda este un municipiu din cadrul județului Cluj, provincia Transilvania, România. În jurul anilor 100-170, Ptolemeu numește așezarea din Dacia „Potaissa” în lucrarea sa, „Geografia”. În jurul anului 108, localitatea Potaissa, apare menționată pe miliarul de la Aiton. Potaissa este reședința Legiunii a V-a Macedonica. În anul 193, Potaissa devine "municipium" apoi "colonia". În jurul secolelor IX-X, Turda a aparținut voievodatului lui Gelu. În anul 1075 apare prima atestare documentară a localității sub

denumirea de „Castrum Turda”. În zilele noastre găsim aici obiective precum: Castrul roman Potaissa, Muzeul de Istorie (Fost Palat Voievodal), Catedrala Ortodoxă, Teatrul Municipal din Turda, Salina de la Turda ș.a. (Vișinescu, 1999).

Orașele provenite din Dacia romană

Sistemul de așezări umane al Daciei romane Rețeaua urbană a Daciei Romane era ierarhizată în două categorii de orașe: coloniae și municipium. Coloniile aveau o situație juridică superioară municipiilor, acestea din urmă putând fi ridicate la rang de colonii după cum, la pragul inferior, satele puteau fi transformate în municipii și colonii. Istoria dezvoltării municipale în Dacia a cunoscut patru etape importante când s-au făcut promovări la stadiul de municipium și colonia, în vremea împăraților Traian, Hadrian, Marcus Aurelius și Septimiu Sever. Asemenea privilegii imperiale se dădeau mai ales cu prilejul unor vizite imperiale în provincie, ca cea făcută de Hadrian în anul 124 d.Chr. Au fost identificate în total 10 centre urbane ridicate la rang de municipium și colonia: Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Napoca, Romula, Drobeta, Dierna, Tibiscum, Apulum, Ampelum, Potaissa și Porolissum. Dintre acestea, doar nucleul central al Sarmizegetusei romane a respectat parțial canoanele urbanisticii romane (Săgeată, 2010).

Municipiile transformate în colonii au fost Apulum, Drobeta, Napoca, Potaissa și Romula. Au mai posedat caracteristici urbanistice care le-ar fi îndreptățit la o promovare municipală, pe care nu au obținut-o totuși și alte așezări, între care Sucidava, Aque din Dacia Inferioară, Micia, Alburnus Maior etc. Însă și în cadrul acestora exista o ierarhie, locuitorii unora dintre ele bucurându-se de mai multe drepturi (dreptul de a vota și de a fi aleși, dreptul de a-și păstra organizarea lor autonomă sau dreptul de a avea magistrați numiți de împărat).

Coloniile erau așezări de coloniști romani ce formau unități administrativ-teritoriale organizate după modelul Romei, întemeiate ca urmare a unor legi sau decrete imperiale (formula *coloniae*), în care modul de viață și privilegiile cetățenești erau asemănătoare celor din Roma (*jus italicum*). Joncțiunea dintre sistemul urban și cel rural era asigurată în Dacia romană de către două tipuri de așezări: *castrum* (așezări întărite, cu funcție de apărare) și *pagus*, considerate ca fiind așezări rurale mari, deschise, cu funcție predominant comercială (târguri).

Castrele erau așezări de tip urban fortificate, ce adăposteau garnizoane militare. Indiferent de statutul administrativ al acestora, cu rare excepții (Sarmizegetusa romană, Aquae din Dacia Inferioară), descoperirile arheologice atestă faptul că aproape toate orașele și târgurile din Dacia romană s-au localizat pe vetrele așezărilor dacice mai vechi. Acestea s-au dezvoltat din vechile așezări dacice, dezvoltarea lor fiind însă condiționată de avantajele economice locale și de puterea elementului de colonizare romană. Doar Ulpia Traiana Sarmizegetusa și Romula au fost fondate oficial, pe loc gol, după planurile tipice coloniilor militare și după principiile urbanistico-religioase cunoscute la romani (Săgeată, 2010).

Alba Iulia (Apulum)

Castrul roman Apulum a fost unul dintre cele mai importante centre ale stăpânirii romane de pe teritoriul Daciei. El a fost construit în anul 106, pe malurile Mureșului, la o distanță de cca 20 km de cetatea dacică Apoulon. Construirea castrului a fost determinată de cantonarea în această zonă a Legiunii a XIII-a Gemina (106-271), dislocată din Vindobona, actualul oraș Viena. Legiunea avea rolul de a păzi ținutul aurifer și drumul de transport al aurului către Roma. În momentul de față, castrul, parțial reconstruit, este inclus în „Traseul celor trei fortificații”, un obiectiv turistic ce le oferă vizitatorilor orașului Alba Iulia posibilitatea de a călători în timp de-a lungul a două milenii de istorie, printre vestigiile a trei fortificații, din trei epoci diferite, construite succesiv pe aceeași locație, fiecare nouă cetate incluzând-o pe cea veche: Castrul Roman Apulum (106 d.Ch.), Cetatea Medievală Bălgrad (sec. XVI-XVII) și Cetatea Alba Carolina, fortificație de tip Vauban (sec.XVIII) (www.monitorulab.ro – accesat în 20.12.2020).

Orașele medievale

După o perioadă de început a Evului Mediu, marcată în Europa de un declin al fenomenului urban, pe fondul prăbușirii Imperiului Roman și al migrației popoarelor originare din Asia Centrală și Europa Nordică, care nu cunoscuseră o viață urbană,

Urbanizarea medievală pe actualul teritoriu al României s-a desfășurat în paralel cu cea din partea centrală și vestică a Continentului, însă a fost un proces mai îndelungat, relațiile feudale persistând până către mijlocul secolului al XIX-lea.

Explicațiile constau în faptul că Țările Române, prin poziția lor geografică, nu au fost antrenate în procesul colonizării având comerțul și economia în general legate de Imperiul Otoman și de cel Țarist. Doar orașele din Transilvania, Banat și Bucovina, puternic legate comercial și cultural de Europa Centrală prin Imperiul Austro-Ungar au cunoscut o dezvoltare mai rapidă sub raport industrial, aici apărând și primii germeni ai industriei românești.

În general orașele medievale din Țările Române se înscriu în tipologia orașelor medievale europene, distingându-se pe de o parte orașele-cetate, mai frecvente în Transilvania (Sighișoara, Mediaș, Sibiu, Făgăraș, Brașov, Rupea, Deva), în Moldova (Baia, Suceava) și Basarabia (Hotin, Soroca, Cetatea Albă). Localizarea lor era o consecință a favorabilităților cadrului natural: în arii depresionare, cu funcție de adăpost, vechi nuclee de locuire și de formare a primelor structuri politico-teritoriale românești (țări, cnezate, voievodate), pe cursuri de apă, având în multe situații funcție de frontieră (Nistru, Mureș), iar la nivel microteritorial pe înălțimi care să domine suprafețele din jur și să confere o funcție strategică de observator. Dezvoltarea lor inițială era legată de un perimetru întărit și au evoluat ulterior și în exteriorul acestuia.

La contactul unor regiuni naturale cu potențial economic complementar (munte- subcarpați, deal-câmpie) sau în zonele de intersecție ale unor mari axe comerciale s-au dezvoltat orașe mari, deschise, cu rol comercial sau polifuncționale: Arad – 1082, Oradea - 1113, Galați – 1134, Satu Mare – 1181, Sibiu – 1191, Timișoara - 1212, Brașov -1234, Baia Mare – 1327, Curtea de Argeș - 1336, Suceava - 1388, Târgoviște – 1396, București – 1459, Craiova - 1475 etc.

Odată cu stabilirea slavilor, iar mai târziu, după încetarea valurilor marilor migrații, schimburile de mărfuri se înviorează și se intensifică comerțul dintre diferite zone naturale. În aceste condiții apar târgurile (se presupune că populația autohtonă a împrumutat termenul de la slavii conlocuitori). Aceste localități cu caracter urban aveau, în general, funcții comercial-agricole și administrative, cele mai vechi fiind localizate la contactul dintre marile unități fizico-geografice cu producții naturale diferite.

În perioada dintre secolul XVIII și prima jumătate a secolului XIX târgurile au fost prezente aproape pe întreg cuprinsul țării, mai numeroase pe teritoriul Moldovei. Numărul mic de orașe, talia lor demografică redusă cât și structura funcțională a acestora, preponderent comercială și administrativ-politică, sunt doar câteva dintre particularitățile fenomenului urban românesc care definesc rolul economic redus și social limitat al orașelor în societatea românească din perioada medievală.

Pe parcursul timpului, dezvoltarea economică a impus diviziunea treptată a muncii în societate, prin apariția meșteșugurilor care se despart de celelalte ocupații și alcătuiesc o ramură de sine-stătătoare. Comerțul, favorizat de marile descoperiri geografice și colonialism, și meșteșugurile sunt principalele căi de evoluție a orașelor feudale spre modernitate și individualizarea unei noi generații, cea a orașelor moderne (Săgeată, 2010).

Sibiu (Hermannstadt)

Sibiul este atestat documentar ca cetate la 20 decembrie 1191, într-un document emis la Roma de către papa Celestin (Caelestin) al III-lea, deși în perimetrul său au fost descoperite urme de locuire încă din neolitic. Funcția sa inițială a fost cea ecleziastică, fiind sediul prepositurii de Sibiu, fapt demonstrat și prin primele sale denumiri: prepositus Cibinensis (1192-1196) și prepositus Scibiniensis (1211). Coloniștii sași care l-au întemeiat l-au denumit Hermannstadt (1366), toponim derivat din latinescul villa Hermani (1223), iar prima atestare documentară sub actuala denumire a fost la 1482, sub forma Sibiru, Sibiu. Dezvoltarea orașului este legată de investirea sa cu funcție politico-administrativă în anul 1224 când regele Andrei al II-lea al Ungariei a dat „Bula de aur”, document prin care se înființa Comitatul de Sibiu, cu reședința la Sibiu. Cu timpul, la începutul secolului XIV, comitatele au fost înlocuite cu scaune (scoles), cel mai vechi fiind cel al Sibiului, atestat la 1302.

Dezvoltarea și importanța tot mai mare a orașului este atestată documentar prin privilegiile acordate acestuia (în 1366 primește statut de oraș). Astfel, în timpul regelui Matei Corvin (1443-1490) orașul câștigă dreptul de a-și alege liber conducătorul (judele regal, care anterior era numit de rege), iar către sfârșitul secolului al XV-lea a fost instituită funcția de primar (Burgermeister) ales exclusiv de către locuitorii orașului. În anul 1494 a fost definitivată prima stemă a orașului prin adăugarea coroanei cu scut, simbolizând drepturile colective obținute de populație de-a lungul secolelor și implicit importanța acordată orașului de către conducerea regală.

Aceasta se datora în primul rând factorului economic, sașii ardeleni punând bazele unui sistem economic bazat pe meșteșuguri, foarte apropiat de cel al regiunilor dezvoltate din Europa Centrală și de Vest. Către sfârșitul secolului al XIV-lea erau consemnate 19 bresle meșteșugărești cu peste 200 meșteșugari, ulterior înființându-se noi bresle, printre care cele ale producătorilor de hârtie, ale tipografilor etc.

Dezvoltarea meșteșugurilor (în 1376 breslele sibiene și-au întocmit primele statute) a antrenat dezvoltarea comerțului, atât cu orașele din Europa Centrală: Viena, Praga, Leipzig și Danzig (Gdańsk), cât și cu cele din Țara Românească, Sibiul devenind în secolul al XIV-lea cea mai importantă cetate săsească din Transilvania. Acest statut s-a reflectat și în evoluția sa urbanistică, în secolul al XV-lea orașul având peste 1 000 de case și conturându-se deja la nivelul intravilanului trei nuclee de concentrare demografică: Piața Huet, Piața Mică și Piața Mare. În 1692, odată cu creșterea influenței austriece, Sibiul este investit cu statutul de capitală a Transilvaniei funcție care antrenează o dezvoltare edilitară fără precedent. Sunt construite clădiri monumentale în stil baroc vienez, cum ar fi biserica iezuiților (1726-1733) sau Palatul Brukenthal (1778-1788). În 1872 se construiește prima cale ferată, iar în 1897 este introdusă energia electrică. Tot în acea perioadă, mai exact în toamna anului 1861 se pun bazele la Sibiu a Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român (ASTRA), cea mai importantă asociație culturală a românilor din Transilvania, cu ramificații în toate regiunile locuite de români din monarhia austro-ungară. Unirea Transilvaniei cu România la 1 decembrie 1918 a marcat începutul unei noi etape de dezvoltare socio-economică a Sibiului, sub administrație românească.

Structura etnică a evoluat în favoarea populației românești, fapt accentuat prin imigrările masive ale populației germane în anii '60- '80 ai secolului trecut (225 614 persoane în intervalul 1967-1989). Puternica dezvoltare a funcției industriale a atras dezvoltarea fondului construit și prin construirea unor noi cartiere periferice, având în multe situații consecințe negative asupra funcțiilor tradiționale ale orașului: culturală și turistică (prin neglijarea și degradarea patrimoniului istoric, poluare industrială etc.). 34 Sibiu a fost capitală a Transilvaniei între anii 1692 și 1791 (Săgeată, 2010).

Târgu Mureș (Székelyvásárhely)

Prima mențiune cunoscută a numelui orașului este din 1230, când iezuitul Szentivány din Nagyszombat menționează că orașul exista deja, cu numele de Asserculis, consemnând de asemenea faptul că în acesta existau doi administratori. În 1230, călugări dominicani s-au stabilit la Târgu-Mureș. Mănăstirea din Târgu-Mureș, cea mai estică a ordinului, apare menționată pentru prima dată în 1332. Într-un document din 1400 aflăm că s-au terminat lucrările din absida bisericii consacrate Sfintei Maria. Din același document reiese faptul că Scaunul Papal a acordat mănăstirii dreptul de pelerinaj. Clădirea rămâne cea mai mare clădire franciscană până la ridicarea ansamblului mănăstiresc din Cluj-Napoca în anul 1490. În 1381, trei iobagi ai nobilului Ladislau de Nădășel (de lângă Cluj) se refugiază la Târgu-Mureș. În 1444, cu ajutorul lui Iancu de Hunedoara, mănăstirea este preluată de la conventuali de către ramura observantă a franciscanilor. Sistemul de încălzire nemaiîntâlnit în Transilvania deocamdată, a fost probabil introdus în aceeași perioadă. În 1482 Matei Corvin declară așezarea oraș regal (Popa, 2005). Astăzi, Târgu Mureș este un municipiu din județul Mureș, provincia Transilvania, România.

Orașele socialiste

Sistematizarea este numele atribuit programului inițiat de Nicolae Ceaușescu în 1974, cu scopul de a urbaniza, reorganiza și uniformiza localitățile urbane și rurale. În acest scop, Marea Adunare Națională a adoptat Legea nr.58/29-10-1974 "privind sistematizarea teritoriului și localităților urbane și rurale". În practică programul a constat în demolarea parțială sau totală a satelor și orașelor în configurația lor de până la acea dată, și reconstruirea după principiile comuniste de "dezvoltare socială multilaterală" a României. Nerespectând tradițiile rurale și nicio etică a urbanismului, sistematizarea a reprezentat un adevărat dezastru pentru patrimoniul arhitectural românesc.

Mai mult, modificând substanțial structura societății prin urbanizarea forțată a mediului rural, a condus la numeroase probleme de ordin social, care își au originea în această creștere nefirească a orașelor. Sistematizarea a început ca un program de relocare a țăranilor din mediul rural. Planul inițial țintea să ofere mediului rural toate avantajele epocii moderne. Orașele s-au confruntat cu o afluență puternică de țărani iar sute de sate erau în procesul de a fi transformate în orașe, prin construirea de școli, spitale, blocuri și industrie. Numărul orașelor trebuia să se dubleze până în 1990 (www.jurnalul.ro – accesat în 20.12.2020).

De a sta sau a pleca, chiar și într-un municipiu din vecinătate (Sibiu, Brașov), dacă nu mai departe, depinde de o mulțime de factori (sociali, culturali, aspiraționali), nu doar de existența sau nu a unui job într-o întreprindere locală (www.media.tvrnews.ro – accesat în 20.12.2020).

Orașul Victoria

Micul oraș Victoria a apărut în anul 1949, sub numele de Colonia Ucea, sau Ucea Roșie, fiind un exemplu standard de implantare industrială de tip sovietic pe loc gol – ceea ce am numi astăzi greenfield. Deși cu câțiva ani înainte se pusese bazele unei investiții străine într-un combinat chimic (capital cehoslovac), preluată ulterior de germani, așezarea umană a prins consistență, drept colonie muncitorească pură, abia după război, în prima fază a industrializării socialiste: ea cuprindea salariații uzinelor Ucea, rebotezate ulterior Combinatul Chimic Victoria. La prima numărătoare, în 1956, erau 2.700 locuitori; douăzeci de ani mai târziu orașelul avea 8.200 de locuitori. Presa vremii înfățișa în stilul cunoscut realitățile locului, dar în spatele triumfalismului putem observa cum germinau de pe atunci probleme serioase ce urmau să apară: "Victoria este primul oraș nou care a apărut pe harta Republicii Populare Române. Tot ce se întâmplă aici, în așezarea de la poalele Făgărașilor, este direct raportat la existența combinatului chimic. Nu exista casă, apartament, în care să nu locuiască un muncitor, un inginer sau un tehnician din sfera chimiei. Te surprinde de la început liniștea care stăpânește locul. De fapt, localnicii sunt la lucru." ¹ În urbanismului modern, acest gen de structură mono-ocupațională, cu viață socială puțin diversificată, este dat ca exemplu de evitat, deoarece crează mari riscuri de dezvoltare economică și nu oferă un lifestyle urban atractiv. Viitorul nu avea decât să confirme aceste teorii, care însă în anii '50 sau ulterior erau ultimul lucru care să preocupe pe oficialii statului. Într-un regim totalitar, de comandă și control, industria și populația stau acolo unde le pui și faci ce li se spune, pentru că nimeni nu are de ales. Însă după schimbarea de regim din 1989, inevitabilul s-a produs: dependența aproape totală de o singură întreprindere a produs mutații dramatice în oraș. Redimensionarea industriei grele din anii '90, care ori consuma prea multă energie, ori pierduse piețe de desfacere, a dus la dezmembrarea combinatului în mai multe firme cu capital românesc sau străin. Restructurările pre- și post-privatizare au fost însoțite de disponibilizări masive.

Dacă în 1995, jumătate din totalul persoanelor de vârstă activă (15-64) avea un loc de muncă, în 2010 rata de ocupare a scăzut la 33%. Lipsa locurilor de muncă a marcat puternic orașul, dar ea nu e singura cauză a depopulării. În special pentru tineri, oportunitățile de viață socială după slujbă sunt la fel de importante ca existența acesteia. Ridicarea restricțiilor de mutare în alte părți și explozia de oportunități alternative au dus la depopulare – și mai ales la alterarea structurii pe vârste, prin îmbătrânire accelerată, după cum arată figura alăturată.

Locuitorii s-au împuținat între 1995- 2010 cu 20%. Migrația tinerilor către alte orașe, dar mai ales către alte țări (Italia, Spania, Germania) a fost evidentă și se reflectă în structura pe vârste a populației. Comunitatea îmbătrânește, se nasc din ce în ce mai puțini copii: rata natalității e mult sub media națională, fiind chiar mai scăzută decât în alte zone cu probleme similare. Iar decizia unui tânăr de a sta sau a pleca, chiar și într-un municipiu din vecinătate (Sibiu, Brașov), dacă nu mai departe, depinde de o mulțime de factori (sociali, culturali, aspiraționali), nu doar de existența sau nu a unui un job într-o întreprindere locală (www.media.tvrnews.ro – accesat în 20.12.2020).

Orașele post-socialiste

Voluntari

La sfârșitul secolului al XIX-lea, pe teritoriul actual al orașului singura localitate existentă era satul Pipera (denumit și Tătărani), arondat comunei Băneasa-Herăstrău din plasa Dâmbovița a județului Ilfov. Satul avea 122 de locuitori și în el funcționa o mașină de treierat și o biserică. În 1925, satul este consemnat ca parte a comunei Colentina-Fundeni. În această perioadă, a fost fondat și satul Voluntari, sub numele de Cetatea Voluntărească, pe care au fost împroprietăriți luptătorii voluntari din Primul Război Mondial. Până în 1936, satul Cetatea Voluntărească a aparținut comunei Colentina. Aceasta a fost însă desființată și înglobată în orașul București. În acel an, creșterea masivă a chiriilor în București a făcut cele două sate atractive pe piața imobiliară și a avut loc o creștere demografică semnificativă. În 1950, satele Voluntari și Pipera au fost incluse în raionul 1 Mai al orașului republican București, din care au făcut parte până în 1968. Atunci, ele, comasate într-un singur sat, cu numele de Voluntari, au alcătuit o comună suburbană a municipiului București. În 1981, comuna a trecut în Sectorul Agricol Ilfov din subordinea municipiului București, sector devenit în 1997 județul Ilfov. În 2004, comuna Voluntari a fost declarată oraș (www.cjilfov.ro – accesat în 20.12.2020). Orașul Voluntari este, de asemenea, cel mai populat oraș aparținând categoriei orașelor post-socialiste cu un total de 42944 locuitori conform recensământului populației efectuat în anul 2011.

PROF. BĂRDAȘ ALEXANDRU-IONUȚ

Originea Paștelui – cum a apărut această sărbătoare?

Recent am sărbătorit Paștele, moment foarte important în religia creștină. Dar care sunt originile acestuia? Făcând o incursiune în istorie, putem observa legătura dintre această sărbătoare creștină și alte sărbători, mult mai vechi.

În vremuri străvechi, oamenii erau conectați cu natura și își organizau viața de zi cu zi în funcție de modificările mediului înconjurător. Schimbarea anotimpului, așadar, reprezenta un moment cheie, care era celebrat prin festivaluri. Ideea principală era cea a reluării unui ciclu de viață și a reînnoirii, fenomene care vin odată cu primăvara, astfel încât conceput de bază al Paștelui – învierea lui Iisus – s-a potrivit perfect.

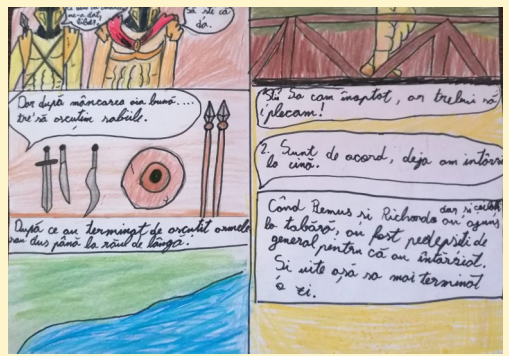
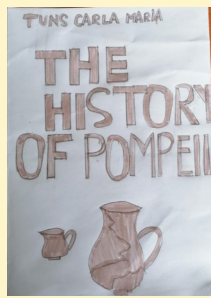
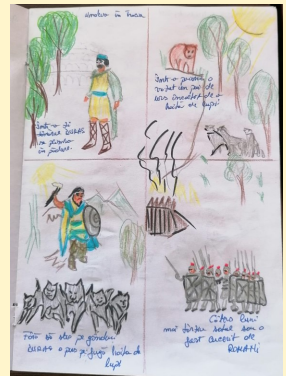
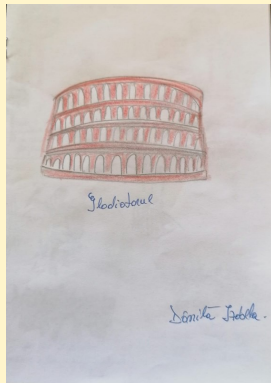
Unele simboluri ale Paștelui sunt, de asemenea, preluate din credințe păgâne. Oul era prezent în celebrările babilonienilor antici, legenda afirmând că zeița Iștar s-a născut dintr-un ou ce a căzut din cer în fluviul Eufрат. Astfel, oul reprezintă viața nouă, fiind un leitmotiv al Paștelui.

Data Paștelui a fost decisă în cadrul Conciliului de la Niceea din anul 325, regula impunând sărbătorirea învierii lui Hristos în prima duminică după luna plină care urmează echinocțiului de primăvara. Așadar, legătura cu natura este un element de continuitate, preluat de la obiceiurile religioase păgâne.

Legătura dintre creștinism și păgânism își are explicația în modul în care a fost introdus creștinismul. Romanii aveau o religie politeistă, zeul principal fiind Jupiter. Apariția creștinismului a determinat răspândirea treptată a acestuia. Romanii au opus rezistență în fața noii religii, care a fost persecutată. Creștinii erau nevoiți să se ascundă sau să își nege religia, iar deseori deveneau martiri, nedorind să renunțe la credința în Dumnezeu.

Cu toate acestea, creștinismul a câștigat tot mai mulți adepți, iar în 313 împăratul Constantin cel Mare a transformat creștinismul în religie oficială. În continuare, mare parte din populație era păgână. Așadar, împăratul a decis folosirea unor ritualuri păgâne în cadrul noii religii, pentru a face tranziția mai ușoară.

BENZI DESENATE REALIZATE DE ELEVI ÎN CADRUL LECȚIILOR DE ISTORIE

Matematica ALTFEL

Matematica, această disciplină care pare atât de dificilă, numere, calcule...și, apoi, ne pierdem în calcule.

Matematica este o știință prin care vom învăța să stabilim relații între numere, figuri geometrice și semne.

Numărul elevilor care îndrăgesc această materie este relativ mic.

Acest fapt m-a determinat să cercetez și să identific modalitatea în care elevii ar putea să înțeleagă și ar putea fi atrași de această disciplină.

Pentru a veni în sprijinul celor care doresc să apropie elevii spre o mai bună înțelegere, am să prezint, pas cu pas, metodele prin care, în clasa I, vom învăța aritmetica.

Înainte de toate, aritmetica înseamnă cifre însă, aceste cifre vor fi însoțite de cuvinte, de aceea căutăm să folosim în aritmetică cuvinte pentru a apropia cifrele de un mediu care are relevanță pentru elevi. Astfel, matematica va deveni intuitivă.

Numere

În cadrul predării numerelor 0-10, în clasa I, vom insista în efectuarea exercițiilor de numărare.

Crescător,

Descrescător.

Exemple:

Numără crescător de la 1-10,

Numără crescător de la 4-10,

Numără crescător de la 2-10.

Numără descrescător de la 10-1,

Numără descrescător de la 8-5,

Numără descrescător de la 7-3.

Etc.

Toate aceste exerciții, pentru început, le vom face folosind axa numerelor, respectiv:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Exerciții despre vecinii numerelor.

Exerciții de comparare a numerelor.

Dacă aceste exerciții vor fi înțelese de elevi, vom efectua exerciții folosind numărătoarea sau sorobanul.

În cazul numărătorii clasice nu voi sugera exercițiile pe care să le facă elevii, însă este nevoie ca elevii să exerseze aranjarea unui număr de mărgelile pe axă, efectuând exerciții cu o frecvență destul de dinamică, până în momentul în care elevii nu vor mai fi nevoiți să numere mărgelile, ci, prin deprinderea formată, vor aprecia foarte bine numărul mărgelilor pe un rând.....

Sorobanul- această numărătoare japoneza, poate fi folosită de la începutul numărării. Elevii vor intui așezarea elementelor în numărătoare, nu vor mai depune efort de a număra bilele ci, prin numărul mare de exerciții, vor putea verbaliza rezultatul.

2. Adunarea și scăderea fără trecere peste ordin

Numărarea, exercițiile de scădere și adunare se vor face folosind axa numerelor.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Exemple:

$$2+3=5$$

Aceste adunări elevii le vor învăța prin asociere la un mediu cunoscut și apropiat.

$$2 \text{ mere} + 3 \text{ mere} = 5 \text{ mere}$$

Exerciții de scădere:

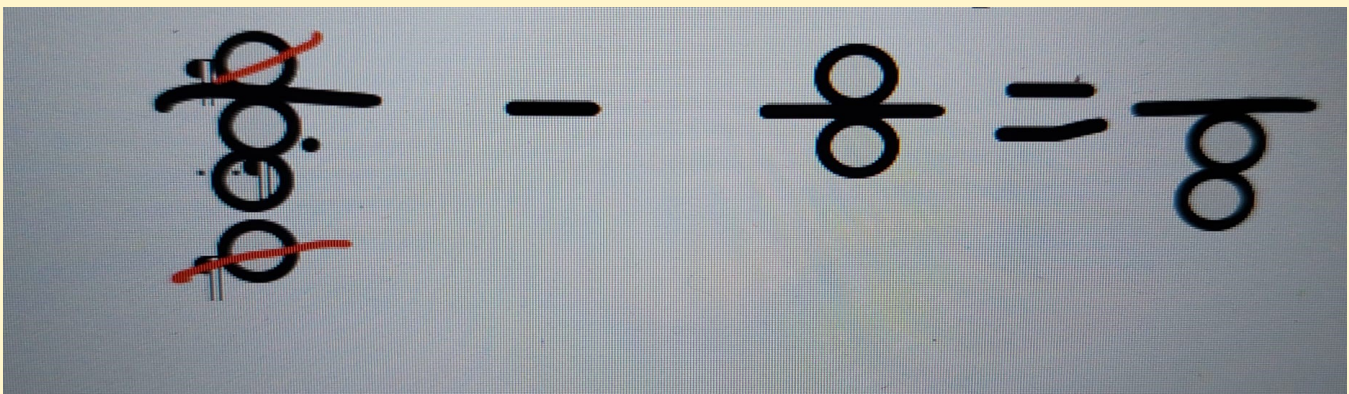
$$8-6=2$$

$$8 \text{ mașini} - 6 \text{ mașini} = 2 \text{ mașini}$$

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Dincolo de cifre, matematica este și un limbaj. De aceea, elevii trebuie să învețe matematica prin folosirea unui limbaj, o verbalizare a ceea ce se întâmplă.

Elevii pot ”vedea” ce înseamnă $2 \text{ mere} + 3 \text{ mere}$

Folosind numărătoarea Soroban, ei pot efectua aceste exerciții de adunare sau scădere, cu ușurință.

Vom învăța să citim Sorobanul.

Exercițiile de citire a acestui tip de numărătoare se vor face oral și scris. După un număr de exerciții efectuate, elevii vor "vizualiza" mișcarea bilelor în numărătoare.

Pentru început, elevii vor fi învățați să numere cu materiale concrete.

Vor învăța să citească cifre însoțite de cuvinte, ceva ce este concret: mere, mașini, mărgele.

Prin multimea exercițiilor efectuate, exerciții însoțite de limbaj, matematica va deveni mai ușoară. Devenind o poveste.

Va fi de înțeles de ce 2 mere+3 mere vor avea ca rezultat, 5 mere.

Acest $2+3=5$ se va putea transfera și spre alte noțiuni- pahare, cărți, etc. Iar exercițiile nu vor mai fi greoaie și de neînțeles. Ci, vor avea sens.

Gândirea matematică este utilă în viața de zi cu zi, de aceea, prin apropierea elevilor de această disciplină, ei vor putea privi cu încredere la ceva ce le va folosi, astfel vor învăța că, matematica nu mai e o problemă. Sau a fost o problemă care astăzi este rezolvată.

Matematică este disciplina în care trebuie să exersezi. Exercițiile se vor repeta până când, acestea, se vor transforma în deprinderi și nu vor mai necesita efort ridicat pentru a putea fi rezolvate.

3. Exerciții de adunare și scădere cu trecere peste ordin.

Adunarea cu trecere peste ordin a unor numere formate din zeci și unități se va face astfel:

$$36+28=64$$

Pe etape, aceste exerciții se vor rezolva astfel:

Vom efectua exercițiul de adunare de la unități

$$6+8;$$

8 ținem minte și, folosind axa numerelor, vom continua numărutul de la 8 cu încă 6 numere, respectiv: 8, 9, 10, 11, 12, 13,14.

Vom obține astfel 14. Vom scrie 4 la unități și, vom ține în minte, 1.

Vom efectua adunarea zecilor.

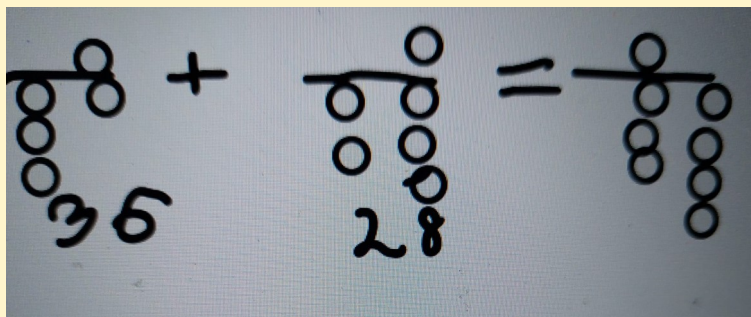
$$3+2=5$$

5 va fi rezultatul și, la acest rezultat vom adăua numărul din minte, respectiv, 1.

$$36+28=64$$

Folosind Sorobanul, vom face astfel:

PROF. PÎRVAN SORINA,
DIRECTOR ADJUNCT

Reușim prin noi înșine și cu ajutorul lui Dumnezeu!

Secretul reușitelor constă în concentrarea pe obiective, nu pe obstacolele pe care le întâlnești în cale!

În 18.04.2023, se împlinește un an de la preluarea direcției Școlii Gimnaziale Săcălaz în urma promovării concursului național pentru ocuparea funcțiilor de conducere din învățământul preuniversitar.

Pornind de la respectul pe care îl port acestei comunități și din dorința de a realiza binele sub orice formă, recurg la acest demers de informare, expunând câteva din realizările ce au avut loc în primul an de mandat: au fost înființate la Săcălaz 3 grupe de program prelungit, o clasă pregătitoare tradițional și o clasă pregătitoare step by step și la Beregsău Mare o grupă în plus de grădiniță.

Acest lucru înseamnă 10 catedre didactice și 3 posturi nedidactice care au fost create în urma înființării acestor 6 noi formațiuni de studiu.

Numărul de copii al Școlii Gimnaziale Săcălaz a crescut cu 155, ajungând în prezent la 900 ceea ce pentru instituție înseamnă dezvoltare.

În acest an, s-a implementat Proiectul PNRAS-”Educație performantă pentru elevii din Săcălaz”, constând în meditații remediale pentru 150 de elevi de gimnaziu, o masă caldă, dotarea bibliotecilor de la Săcălaz și Beregsău Mare, precum și a laboratoarelor de informatică cu table smart de ultimă generație. De asemenea, toți elevii de gimnaziu în număr de 254 au primit rechizite și câte un pachet de cărți conform proiectului.

Au fost depuse două proiecte europene Erasmus+ unul pe parteneriate educaționale internaționale și altul pe mobilități didactice. A fost restaurat interiorul capelei școlii.

Procesul instructiv-educativ s-a extins și în afara orelor de la clasă, cadrele didactice realizând activități extrașcolare frumoase cu elevii, ca de exemplu vizite, excursii, vizionarea unor piese de teatru, serbări, participare la concursuri, festivaluri. Pentru al cincilea an consecutiv, Școala Gimnazială Săcălaz a organizat Simpozionul Național ”Prețuiește viața”.

Vor urma și alte activități și achiziții prevăzute în calendarul proiectului PNRAS, până în decembrie 2025.

Toate aceste realizări s-au obținut în urma unui efort substanțial din partea direcției și al întregului colectiv. Am încercat să păstrăm mereu o atmosferă plăcută în cadrul colectivului, considerând că pentru a munci eficient avem nevoie de liniște și înțelegere.

Partea nevăzută a lucrurilor conține zeci de ore petrecute în școală în mod voluntar peste program de către echipa managerială, pentru ca școala din Săcălaz să fie beneficiarul acestor realizări.

De asemenea, rezolvarea tuturor sarcinilor s-a făcut la termen, respectând întodeauna legislația în vigoare.

Mulțumim Inspectoratului Școlar Județean Timiș pentru suport și pentru înțelegerea nevoilor Școlii Gimnaziale Săcălaz.

Mulțumim tuturor celor care ne-au fost alături pe

parcusul acestui an: familie, prieteni, colegi, cunoscuți.

Menționez că ușa școlii este deschisă oricărei persoane care dorește colaborări frumoase pentru binele copiilor și al instituției.

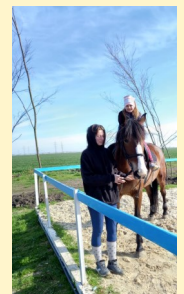
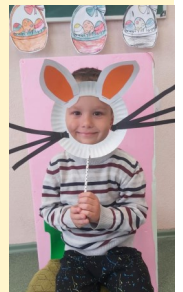
Pentru Dumnezeu nu există munte prea înalt, nici zid prea puternic și nici problemă fără rezolvare.

Drept urmare, cu Dumnezeu înainte!

Cu prețuire,
PROF. MANUELA MATITS, DIRECTOR

DIN ACTIVITĂȚILE NOASTRE

ACTIVITĂȚI ÎN PARTENERIAT CU BISERICA

SUFLET DE COPIL
ISSN 2668-1838, ISSN-L 2602-0084

Colectiv de redactie

*Prof. Matits Manuela,
 director
 redactor principal și grafician*

***Profesori redactori:**
 Prof. Pîrvan Sorina,*

director adjunct

Prof. Brănescu Argentina

Prof. Laza Cristian

Prof. Vidra Angelica

Prof. Sabău Cristina

Prof. Chiliban Camelia

Prof. Dascălu Mihai

Prof. Onofrei Ramona

Prof. Luțai Silvia

Prof. Samoilă-Manea

Mariana

Prof. Iulia Oana

Prof. Enăștescu Ileana

Prof. Gancea Florentin

Prof. Ardelean Corina

Prof. Cozari Tania

Prof. Țăpârdea Jeanina

Prof. Videscu Laura

Prof. Pecican Ovidiu Răzvan

*Prof. Andrașoni
 Teodora*

Prof. Bărdaș Alexandru

Prof. Tiglă Dan

Prof. Mercaș Violeta

Prof. Ciulănescu Otilia

Prof. Simin Alexandra

